Sün 10 mönge. Бүх өрөөдэй пролетаарнар, негедегтії.

Buriaad-Mongol ҮNEN

BK(b)P-iin Buriaad-Mongol Obkoomoi ba BMASSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei oorgan.

№ 97 (2737)
1939 onoi
APREELЬ
28
piaatnica

16-daxi zilee garna
ULAAN-YDE goorod
BMASSR

Mynөөderei noomerto:

„1939 onoi main 1-de zoriuulagdahan loozungnuud.
Socialiis sorevnovaaniiiji ulam xyseteigөөr delgeryylje!
SSSR-ei Verxoovno Soveedei preziidiymei ykaaz.
BKP(b)-ein ustaavta oruulagdaxa xubilaltanuud.
Partiiina azabaidal.
Xiliin saanahaa telegraammanuud.
Huralsalai ziliiji amzaltataigaar dyyrgexe.
Byxesojuuzna xydөө azaxiin viistavkede bolьşeviig johoor beledxexe.

1939 onoi main 1-de zoriuulagdahan loozungnuud

1. Ulasxoorondiin proletariaadai revoliycioonno xysenyydiiji xaralga—Main negen mandag! Byxii oronuudai proletaarinar, negedegtii!

2. Angiiingaa talaar axadyynerte, kapitaalai yyznigyydte, faşiis terrooroi zeertvenyydte, byxii delxei deere xydelmerişen angiiin ilaltiin tylөө temesegşedte—manai axadyygei amarşalga!

3. Byxii oronuudai eregtei ba emegtei xydelmerişed, tariaaşad ba azalşad! Faşiizmda esergyy, dain seregte esergyy temeselei aradai froontiiji yrgedxegtii, byxezyylegtii! miirei tylөө, demokratiiçeska sylөөnyydei tylөө, socialiizmiin tylөө!

4. Kapitaliis oronuudai xydelmerişen angitai, SSSR-ei xydelmerişen angiiin internacionaalьna barisaaji şangadxaja, bexizyylje! Ulasxoorondiin proletaarska solidaarnostiiin znaamiiji ulam deeşenь yrgeje!

5. Miirei soveed poliitika mandag!

6. „Agreessiiin zeertvenyyd bolhon ba өөriingөө exe oronoi zaviisima bişe baixiin tylөө temesegşe, araduudiiji demzelgiin tylөө, bidener bainabdi". (Staalin).

7. „Bidener bolbol agreessornyydei zyghөө gardag zanaltahaa ainagyi ba soveed xilenyydei oirooxyrteşegyiji ebdexiiji hedegşe, dainiiji yydxegşedei soxiltodo xojordabxar soxiltoor xariuusaxaar belen bainabdi". (Staalin).

8. SSSR-ei araduudai miirne azalai xysen tyges tulguuri, sylөөgei ba manai exe oronoi zaviisima bişe baixiin ynen saxiuulşa, manai tyrel, ilagdaşagyi Ulaan Aarmi mandag!

9. Manai exe oronoi xilenyydei xiorxo çasovoinuud, erelxeg torimgoi ba şin gabijaata bojeecyyd-pograniiçniguudta bajar!

10. Manai exe oronoi omog sookolnuud, soveed liooddiguud mandag!

11. Manai exe oronoi daiain xilenyydei naidamtai xaruulşa—SSSR-ei Uhan-Seregei flood mandag!

12. Xydelmerişed, tariaaşad, intelligeenciin jediine froont mandag!

13. SSSR-ei araduudai axadyygei sojuuz mandag!

14. Soveed oobşçestviin moraalьna ba politiiçeske jediinstvo mandag!

15. Staalinska Konstituuca—aguujixe Oktiaabrьska socialiis Revoliyyciin ilaltiin ba temeselei itoog myn. Ilahan socialiizmiin ba bodoto demokratiizmiin Konstituuca mandag!

16 Bolьşeviig kaadrnuud—paartiiin ba gyrenei altan foond myn. Kaadrnuudiiji anxaraltaigaar urguulagtii, tedeniiji xyndelegtii, tedeniiji segnegtii!

17. Manai kaadrnuudai teoretiiçeske xemzeenei debzeltiin ba politiiçeske xatuuzalai tylөө, marksiizm-leniniizmiiji şudalalgiin tylөө!

18. Bolьşeviig paartiiin XVIII sjeezd bolbol SSSR-ei aradai azaxiin xygzeltiin gurbadugaar tabanzilei plaaniiji batalaa. Xydelmerişed, kolxoozniguud, soveed intelligeence! Ene plaaniiji gyisedxexiin tylөө temesegtii!

19. Paartiiin XVIII sjeezdeer tabigdahan, istoriiçeska zorilgiiji—tyryy kapitaliis oronuudiiji ekonomiiçeska talaaraa oiriin 10—15 zilnyydei torşo soo xysexe ba urdanь garxa gehen zorilgiiji gyisedxelgede byxii xysejөө mobilizovaaljа!

20. Gurbadugaar tabanzilei xojordoxi zil—1939 onoi azaxiin plaaniiji gyisedxelge ba ylyylen gyisedxelgiiji tuilaja!

21. Xojordoxi tabanzilei egeel gaixamşag itooguudai negen—staxaanovska xydelөөn mandag, urgag, byxezeg!

22. Promiişlennostiiin, traansportiin, xudaldaanai ba xydөө azaxiin staxaanovcuudai olon milliioonno aarmida, manai oronoi soloto xynyydte, dylete bolьşeviig bajar!

23. Maşiina baiguulaltiin xydelmerilegşed! Delxei deere egeel tyryy maşiinabaiguulaltiin xygzeltiin tylөө temesegtii!

24. Oboroonno promiişlennostiiin eregtei ba emegtei xydelmerişed, inzeneernyyd ba teexnigyyd! Manai exe oronoi oboroonno xyse şadaliiji byxezyylegtii! Ulaan Aarmiiji ba Uhan-Seregei Ulaan floodiiji şine teexnikeer zebseglegtii!

25. SSSR-ei tylişiin energetiiçeske baaziiji byxezyylje! Tylişiin ba energetiiçeske promiişlennostiiin xydelmerilegşed! Tylişe abalga, elektroeneergi yiledberilgiiji bolьşeviig teemseer uragşanь dabxiuulagtii!

26. Xyngen ba tekstiilьne promiişlennostiiin eregtei ba emegtei xydelmerişed, inzeneernyyd ba teexnigyyd! Soveed oronoi graazdanuudta siitec, torgo, sembe, trekotaaz, gutal xubsaliiji elbegeer ygegtii! Produukciin şanariiji haizaruulxiin tylөө temesegtii!

27. SSSR-ei araduudai kylьtyyriin saaşadxi halbaraltiin tylөө, soveed nauuka, teexnike ba iskyysstviin şinenyyd amzaltanuud ba dailan abalganuudai tylөө!

28. Eregtei ba emegtei kolxoozniguud, agronoomuud ba sovxoozuudai xydelmerilegşed! Xabarai tarilgiiji obrazcoovoor dyyrgexiin ba ynder urgasiin tylөө temesegtii! Kolxoozuud ba kolxoozniguudai zaziitoçna, kylьtyyrne azabadal mandag!

29. SSSR-ei azalşad! Kapitaliis xyrieelge tuxai by martagtii, manai socialiis razveedkiiji byxezyylegtii, aradai daisadiiji yibuasoxilgodonь ba eliryylen gargalgadanь, tereende tuhalagtii!

30. Manai dutuu dundanuud tuşaa kriitike ba samokriitkiiji yrgenөөr delgeryylje! Xydelmerişed ba tariaaşadai socialiis gyrenei xyse şadaliiji ba organizoovannostiiji ulam xyseteigөөr byxezyylje!

31. Gyreniiji, oronoi azaxiin ba kylьtyyrne xeregyydiiji erxilelgede aktiivna xabaadalsagşa, SSSR-ei tegşe erxete exenernyyd mandag!

32. Bolьşeviig paartiiin ynen tuhalagşa ba xysen tyges vezeerv—komsomool mandag! Manai exe oronoi azalşa zaluuşuud mandag!

33. Soveed hurguuliiin huragşad! Komsomoolьcuud ba komsomoolkonuud! Pioneernyyd ba pioneerkenyyd! Znaaniuudiiji şudalagtii, Leenin—Staalinai xeregei tylөө temeselşe bolzo huragtii!

34. Manai zaluu yjeteniiji hurgagşa ba xymyyzyylegşe, aradai soveed bagşanarta—manai xaluun bajar!

35. Soveed oronoi soloto fizkylьtyyrnigyyd ba fizkylьtyyrnicenyydte—mainegenei bajar!

36. Manai xysen tyges exe oron—Soveed Socialiis Respyyblikenyydei Sojuuz mandag, byxezeg!

37. Manai sylөөte, xysen tyges, talaantta soveed arad, geroinuudai arad, zoxioon baiguulagşadai arad mandag!

38. Manai ilaltata xydelmerişen angi mandag!

39. Manai ilaltata kolxoozno tariaaşad mandag!

40. Manai socialiis intelligeence mandag!

41. Manai oronoi araduudai aguujixe xani barisaan mandag?

42. Byxesojuuzna Kommuniis bolьşeviigyydei paarti mandag!

43. Dainda esergyy, faşiizmda esergyy, kapitaliizmda esergyy temeselei xytelberilegşe ba organizaator—Kommuniis internacionaal mand g!

44. Maarks—Eengelьs—Leenin—Staalinai aguujixe, ilagdaşagyi znaami mandag! Leniniizm mandag!

BYXESOJUUZNA KOMMUNIIS (BOLЬŞEVIIGYYDEI) PAARTIIIN CENTRAALЬNA KOMITEED.

Socialiis sorevnovaaniiiji ulam xyseteigөөr delgeryylje!

Trevoozno signaal

Ene zilde Noovo-Briaanska MTS bolbol traaktornuudai remoontiiji ton xangaltagyigөөr yngergehen baina. Zişeelxede, tarilgiin exilxe yderte zarim traaktornuudta zarim çaastьnuud ygei baihan deerehee, traaktornuud xadaa kolxoozuudta sag bolzor soonь elьgeegdeegyi baina.

Noovo-Ilьxiin selьsoveedei, Staalinai neremzete kolxoozdo xydelmerilxe johotoi baihan, nege „STZ" traaktoranь mynөө xyrter remoonthoo garaadyi. Doodo-Ilьxiin selьsoveedei, Voroşiilovoi neremzete kolxoozdo nege traaktoranь magniidai zahagdaagyi deerehee xydelmerilnegyi.

Noovo-Ilьxiin somonoi, Kiirovei neremzete kolxoozdo zapasnai booltnuudai ygei deerehee, nege traaktor xeden ydernyydte miin baigaa.

MTS-iin direekce xadaa traaktorna brigaadanuudaa poolinuud deere gargaxadaa, zapasnoi şuxala çaastьnuud, bobiid, tuulga g. m. xangaagyi deereheenь, kolxoozuud bolbol xeden kilomeetrei gazarta edeniiji asarxiin tylөө oşodog baina.

Pooli deere bagaxanşji remoontnuudiiji xexiin argagyi, uşaranь MTS-iin direekce bolbol nyydei masterskoinuudiiji organizovaalaagyi baixahaa gadna, myn brigaadanuudaa kvalificiirovanna mexaaniguudaar xangaagyi baina. Zişeenь, Voroşiilovoi neremzete kolxoozdo tarilgiin exilhenhee xoişo negeşji mexaanig jabaagyi baixa jym.

Ene ton trevoozno signaalnuudta BMASSR-ei Narkomzeem anxaralaa tabixa johotoi. Traaktorna brigaadanuudiiji kvalificiirovanna mexaaniguudaar xangalga, socialiis sorevnovaani ba agitacioonno-maassova xydelmeriiji traktoriistnuudai dunda yrgenөөr delgeryylge—egeel tyryyşiin zorilgo bolno.

D.

XROONIKO

BMASSR-ei Aradai Komissaarnuudai Soveed bolbol nyxer Lubsaanov Budazabiiji, BMASSR-ei Gazartariaalangai Aradai Komissaariiji (malazalai talaar) negedexi orologşoor batalaba.

Nyxer Abraamov Konstantiin Jefiimoviç bolbol Buriaad-Mongoloi ASSR-ei Gazartariaalangai Aradai Komissaariiji polivoodstviin talaar orologşonь bolgon batalagdaba.

Xydөө azaxiin zaluu staxaanovcuudai soveşçaani

VLKSM-ei Kabaanskiin aimagai komiteed bolbol zaluu staxaanovcuudai ba xydөө azaxiin tyryyşyylei soveşçaaniiiji hajaxan yngergebe.

Ene soveşçaani deere xamta 44 tyryy kolxoozniguud-staxaanovcuud suglahan ba tedenei toodo, socialiis pooliin 17 tyryy exenernyyd jirehen baina.

Komsomoolьcuud ba komsomool bişe zaluuşuudiiji Irkyytske ba Çitiinske ooblastinuudtai manai respyyblikiin batalhan socialiis sorevnovaanida yrgenөөr xabaadalsuulza, xabarai tarilgiiji obrazcoovoor yngergexe tuxai komsomooloi obkoomoi, fevraaliin 17-oi togtooloi dyyrgelte tuşaa, VLKSM-ei AK-ei sekretaarь nyxer Zerebkoo gegşe tus soveşçaani deere doklaad xehen baina.

Nyxer Zerebkoo bolbol өөriingөө doklaad soo, manai komsomoolьsko organizaacanuud xadaa abhan ujalganuudaa dyyrgexiin tylөө serьooznoor orolsozo baina geze zaaba. Zişeenь, Moolotovoi ner. ba „Soveedyydei 1-degeer xizaarai sjeezd" ba busad kolxoozuudai dergedexi komsomooloi exin organizaacanuud bolbol kolxoozuud deeree komsomoolьsko - zaluuşuudai zvenoonuudiiji organizovaalhan baina. Tus zvenoonuudta xydөө azaxiin inventaarьnuud, moridoi xomuud zebsegyyd, moriduud, gazarai uçaastoguud tuşaagdahan baina. Mynөөder, aimag dotor 50 komsomoolsko-zaluuşuudai zvenoonuud organizovaalagdaad baina. Tereenhee gadna, Itanciin MTS-de exenernyydei komsomoolьsko-zaluuşuudai traaktorna brigaada organizovaalagdahan baina.

Nyxer Zerebkoo gegşiin doklaadai hyyleer preeni exilze, 12 xynyyd yge xelebe.

Zaluu staxaanovcuudai soveşçaani bolbol BKP(b)-ein XVIII sjeezdiin togtoomzonuudiiji bajartaigaar ugtahan ba paarti, nyxer Staaliniiji, zaluuşuudta tedenei xaluun anxaralainь tylөө amarşalhan baina.

Terenei hyyleer tus soveşçaani xadaa XVIII sjeezdiin ba Staalinska Gurbadugaar Tabanzilei neremzete sorevnovaaniiiji yrgenөөr delgeryylxe ba sjeezdiin materiaalnuudiiji yzexe gehen togtool batalba.

Zaluu staxaanovcuud bolbol polivoi staanuudiiji kylьtyyrneer oboruudovalxa, sag yrgelze xaniin gazeedyydiiji gargaxa, myn yiledberiiin pokazateльnuudai doskaa organizovaalza, tyryy xynyydei oopediiji kolxoozniguudai dunda yrgenөөr delgeryylexe, agroxemzeejabuulganuudai plaanai xysed dyyrgeltiiji tuilaxa geze ujalganuudiiji abba.

Soveşçaanida xabaadalsahan ede staxaanovcuud bolbol aimagaigaa byxii zaluuşuudiiji, socialiis sorevnovaanida yrgenөөr xabaadalsaza, xabarai tarilgiiji ba xydөө azaxiin busad xydelmerinyydiiji hainaar yngergeze, Tynxenei aimagtai batalhan sorevnovaanida tyryy garxiiji uriaalhan baina.

G. Sibiriaag.

Konxoliin MTS-iin traaktorna otriaadai brigadiir, VSXV-de kandidaad nyxer Brolioov I. 1939 ondo ÇTZ traaktor byxenөөr 2000 gektaar xaxalxa ujalga abaa. ZURAG DEERE: nyxer Brolioov I.

Traktoriistka Nimaajevaagai rekoord

Ivolgiin MTS-iin traktoriistka Cende Nimaajeva bolbol tarilgada jabaza baigaa, Buriaad-Mongoloi traktoriistkanuudai dunda tyryy huuri ezeleed baina. Nimaajeva bolbol „Yniversaal-2" traaktorta 25-riaadna seejalke şagtagalaad, 11 gektaar tariaa xajaxa noormiin orondo, smeene soogoo 25 gektaar tarina. Hajaxan, nyxer Nimaajeva gegşe 26 gektaar tariza, smeene soogoo 20 azalta ydernyydiiji oloo, eneendenь 50 tyxerig myngen ba 60 kilograamm tariaan xyrtexe baina.

Paartiiin kandidaad nyxer Nimaajeva bolbol kommuniistiin avangaardna rooliiji xereg deerenь iimeer bejelyylne.

Terenei xalaa jabadag Balьzinima Lodoibaalova xadaa 17 gektaar tarina.

Nimaajeva ba Lodoibaalova gegşed nygөө „У-2" traaktorai traktoriistkanuud Varvaara ba Liydmiila Zaguuzina gegşedtei sorevnovaalna. Zaguuzinataniinь smeenedee 17 gektaar tarina.

Ivolgiin MTS-iin traktoriistkanuud bolbol yiledberihөө tahalduulangyigөөr nege - nege traktoriistkanuudiiji beledxexe geze ujalga abaad, yiledberihөө tahalduulangyi 100 miangan traktoriistnuudiiji exenernyydhee beledxexe tuxai SSSR-ei ba RSFSR-ei Verxoovno Soveedyydei depytaaduud nyxed Paaşa Angeelina, Kovardaag ba busadai yydxei demzexiiji uriaalza, respyyblikiin byxii traktoriistnuud, mexaaniguudta xandahan baina.

B. Angaarov.

Sjeezdiin materiaalnuudiiji şudalza baina

Xori. Aimagai finaansiin tahagai xydelmerilegşed (partoorgonь nyxer Budaajev) bolbol paartiiin XVIII istoriiçeska sjeezd deere nyxed Staalinai ba Manyiilьskiiin xehen doklaaduudiiji yzeze dyyrgeed, saaşaa ondoo materiaalnuudiinь yzeze bainad.

Edener bolbol xydelmerilze exilxehee urda, ygөөnei 8 çaas haa 9 çaas boltor yder byxende sjeezdiin materiaalnuudiiji yzedeg baina. Agitaator nyxer Boriisov gegşe zaniaatijaa ton honirxoltoigoor yngergedeg baina.

C.

SSSR-ei VERXOOVNO SOVEEDEI PREZIIDIYMEI

УКААZ

Elektrostaancanuudai ba elektropromiişlennostiiin Aradai Komissariaadai predprijaatinuudai xydelmerişedei, inzeneerne-texniiçeske xydelmerilegşedei ba slyyzeşçenerei kollektiiviiji şagnaxa tuxai

Elektrostaancanuud deere erxim hain ba avaarigyi xydelmeriiin, staxaanovska xydelөөji amzaltataigaar organizovaalhanai ba elektropromiişlennostiiin predprijaatinuud deere eneergotexniiçeske oboruudovaniiin şine tiipyydei yiledberiiiji şudalhanai tylөө—dorodursagdagşa predprijaatinuudai xydelmerişedei, inzeneerne-texniiçeske xydelmerilegşedei ba slyyzeşçenerei kollektiivyydiiji şagnaxa:

LEENINEI OORDENOOR

1. Leeninei neremzete, gyrenei Şatyyrske raioonno elektrostaanciin xydelmerişedei, slyyzeşçenerei, inzeneerne-texniiçeske ba azaxiin xydelmerilegşedei kollektiiviiji.

2. L. M. Kaganooviçiin neremzete, gyrenei, Kaşiirska raioonno elektrostaanciin xydelmerişedei, slyyzeşçenerei, inzeneerne-texniiçeske ba azaxiin xydelmerilegşedei kollektiiviiji.

3. Kiirovei neremzete „Elektrosiila" zavoodoi xydelmerişedei, slyyzeşçenerei, inzeneerne-texniiçeske ba azaxiin xydelmerilegşedei kollektiiviiji.

AZALAI ULAAN TUGAI OORDENOOR

1. Leeninei neremzete, gyrenei Dneproovsko raioonno elektrostaanciin xydelmerişedei, slyyzeşçenerei, inzeneerne-texniiçeske ba azaxiin xydelmerilegşedei kollektiiviiji.

2. Gyrenei, Zyyjevske raioonno elektrostaanciin xydelmerişedei, slyyzeşçenerei, inzeneerne-texniiçeske ba azaxiin xydelmerilegşedei kollektiiviiji.

3. Kyibeşevei neremzete, Moskoovsko transformaatorna zavoodoi xydelmerişedei, slyyzeşçenerei, inzeneerne-texniiçeske ba azaxiin xydelmerilegşedei kollektiiviiji.

4. Leeninei neremzete, Neevske zavoodoi xydelmerişedei, slyyzeşçenerei, inzeneerne-texniiçeske ba azaxiin xydelmerilegşedei kollektiiviiji.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei tyryylegşe

M. KALIININ.

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiymei sekretaarь

A. GOORKIN.

Elektrostaancanuudai ba elektropromiişlennostiiin xydelmerilegşediiji şagnalga

SSSR-ei Verxoovno Soveedei Preziidiym bolbol xydelmeriiin staxaanovska erxim hain meetodyydei ba zarim predprijaatinuud deere elektriiçeske ba teplovoi maşiinanuudai şinenyyd tiipyydiiji şudalhanainь tylөө, agregaaduud, ceexnyyd, elektroseetinyyd, elektrostaancanuud deere avaarigyi ekonomiiçna xydelmeriiinь tylөө, elektrostaancanuudai ba elektropromiişlennostiiin xede xeden xydelmerilegşediiji, SSSR-ei oordenuud ba medaalьnuudaar şagnaba.

Leeninei oordenoor 39 xyn şagnagdaba. Tedenereinь dunda: Abraamenko N.I.—Dneprogeesiin elektroceexiin maaster, Beleeckii N.F.—Staalinai neremzete, Xaarьkovska tyrbogeneraatorna zavoodoi tyrbiinne ceexiin sleearь, Bogatiirev V.V.—Elektrostaancanuudai ba Elektropromiişlennostiiin Aradai Komissaariiji orologşo, Briilь V.S.—Elektrostaancanuudai ba Elektropromiişlennostiiin Aradai Komissaariiji orologşo, Letkoov A.I.—Elektrostaancanuudai ba Elektropromiişlennostiiin Aradai Komissaariiji orologşo, Pervyyxin M. G.—urdanь Azalai ulaan tugai oordenoor şagnagdahan, Elektrostaancanuudai ba Elektropromiişlennostiiin Aradai Komissaar, Sergieenko P.M.—Elektrostaancanuudai ba Elektropromiişlennostiiin Aradai Komissaariiji orologşo ba busad.

Azalai Ulaan tugai oordenoor—105 xyn, „Xyndiin temdegei" oordenoor—144 xyn, „Azalai dooblestiiin tylөө" medaaliaar—125 xyn, „Azalai otliiçiin tylөө" medaaliaar—136 xyn şagnagdaba.

(TASS)

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiiin XVIII sjeezd

BKP(b)-ein ustaavta oruulagdaxa xubilaltanuud. Doklaadçig nyxer ŻDAANOV*)

Ideine xatuuzal xadaa soveed grazdaniinai doştoinstviin soznaaniiji ba eehediingee xysenyydte etigeliiji soveed xynyydte xymyyzyyldeg baina Teoori xadaa orijentiroovkiin xysiiji, eertee etigelgiiji, perspektiiviiji, sobiitinuudiiji jyrel xaraxa bişe, myn tereşelen uridşalan xaraxa şadabariiji praaktiguudta ygene gehen tuxai, nyxer Staalinai ygenyyd bolbol xezee xezeeneixihee ton jixe xyseteigeer xanxinana.

Manai partiiina propagaandiiji şinedxen emxidxelge xadaa teoretiiçeske xydelmeriiin halbaraltiiji xangaxa ba manai paartiiiji ulam jixe ideine-zebsegzenxei bolgoxo. (**nerjeme aplodismeentnyyd**).

Partapparaadiiji şinedxen tabixa tuxai ba Byxesojuuzna konfereencenyyd tuxai

Nyxedyyd! BKP(b)-ein ustaavta oruulagdaxa xubilaltanuud tuxai teezisyyd bolbol CK-daşji, niutaguudtaşji, tahaguudai apparaadiiji şinedxen tabixa zorilgiiji tabina.

Yiledberiiin otraslevoi tahaguud bolbol mynee jyyji xexe baihanaa medenegyi, azaxiin oorganuudiiji holixo jabadaliiji gargana, tedenertei konkyriirovelne, tiin, enenь xadaa obezliiçkiiji ba xydelmeridee xariuusalgagyi xandalgiiji bii bolgono.

BKP(b)-ein CK-ei yiledberiiin otraslevoi tahaguud bolbol xydee azaxiin talaar soveed ba partiiina organizaacanuudai deejatelьnostiiin xoinohoo kontroolьdoxo ba adagalaxa zorilgiin tusagaar şuxala baihan deerehee, xydee azaxiin tahaghaa bişenь, likvidiirovelegdexe johotoi baina.

Kolxoozuudiiji organizacioonno talaar bexizyylelgiin zorilgonuud, kolxoozno ekonoomikiiji xytelberilgiin, kolxoozuud, sovxoozuud ba MTS-uudta azaliiji organizaacalgiin asuudalnuud, mynee yjede, manai paartiiin urda byxii xemzeegeeree tabigdana. Nyxer Andreejev bolbol ede zorilgonuud tuxai sjeezd deere todoor ba oilgostoigoor xelehen baina.

Narkomzeemei ba Narkomsovxoozuudai xydelmeride zarim hula jabadalnuudai baixadanь ba xydee azaxiin talaar xydelmeri bolbol niutagai partiiina organizaacanuudai zyghee tusagaar jixe anxaral ba xaixaramziiji erideg baihan ysloovinuudta, Centraalьna Komiteedei, xizkoomuudai ba obkoomuudai apparaadta xydee azaxiin tahagiiji bailgalga xadaa ton şuxala bolno.

Manaida sojuuzna Narkomproosoi ygei deereheenь, myn tereşelen byxii respyyblikenyyd, xizaarnuud ba ooblastьnuudta aradai gegeerelei talaar xydelmeriiin emxidxelgiiji kontroliirovelxe şuxala baihan deereheenь, CK-ei, hurguulinuudai tahagiiji bailgaxanь myn tereşelen şuxala baina.

Obkoomuudta, xizkoomuudta ba nackompaartinuudai CK-nyydte iime tahaguud baiguulagdaxa johotoi gebel: kaadrnuudai, propagaanda ba agitaaciin, organizacioonno instryyktorske ba xydee azaxiin.

Ylegşe, yiledberiiin-otraslevoi tahaguud xadaa byxiidee usadxagdaxa johotoi baina.

Raikoomuudta ba gorkoomuudta, kaadrnuudai, propagaanda ba agitaaciin, organizacioonno-instryyktorske tahaguudtai baixa şuxala.

Obkoomuudta, xizkoomuudta ba na kompaartinuudai CK-nyydte propagaanda ba agitaaciin, kaadrnuudai tahaguudiiji xytelberilge bolbol tusagaar sekretaarьnuudta daalgagdahan baixa.

Kaadrnuudiiji şilelgiin ba dyyrgeltiiji şalgalgiin zorilgonuud tuşaa, myn tereşelen propagandiis xydelmeriiin zorilgonuud tuşaa xeleheneimni hyyleer, CK-ei ba niutaguuddaxi partiiina oorganuudai apparaadiiji iimeer reorganizaacalalgiiji motiviirovelheneimni xereggyi beze geze hananab, nyxedyyd. Paartiiin XVIII sjeezdiin yzemzede duradxagdaza baigaa, CK-ei ba niutaguuddaxi partiiina oorganuudai stryktyyre bolbol manai xydelmeriiin eldeb halbarinuudta partiiina xytelberiiiji bexizyylelgiiji xangaxa arga olgoxo baina.

Socialiis azaxiin tyrgen debzeltiin, xydelmerişen tariaaşan ba intelligeenciin politiiçeske ba kylьtyyrne urgaltiin ysloovinuud soo, partiiina ba gyrenei azabaidalai teemp erid deeşelee. Gyrenei ba partiiina xeregyydiiji xytelberilgiiji bejelyylxiin tulada, azabaidalaar tabigdaza baigaa eriltenyyd tyrgeer reagiirovelxiin ba tulaza jirehen asuudalnuudiiji sag soonь şiidxexiin tulada paartiiin centraalьna organizaacanuudai mynee baigaa sxeemiiji—paartiiin sjeezdiiji, BKP(b)-ein CK-ji,—byxesojuuzna partiiina konfereenceer nemeexe şuxala baina. Paartiiin sjeezdnyydei xoorondoxi yni udaan sag bolbol xytelberilxii xydelmeride, ilangajaa BKP(b)-ein CK-de, paartiiin xydelmerilegşedei urgahan kaadrnuudiiji debzyylxe argiiji xizaarladag baihan deereheenь, zygeer xarin le, konfereence bolbol paartida iime argiiji ygeze şadaxa baihan deereheenь, ene xadaa ilangajaa şuxala baina. Tereentei negen xamta, paartiiin centraalьna organizaacanuudai sxeemiiji—paartiiin sjeezdiiji, BKP(b)-ein CK-ji,—paartiiin poliitikiin tulaza jirehen asuudalnuudiiji zyblen xelselgiiji gol zorilgo geze toolodog, niutagai organizaacanuudai tyleelegşedhee byrideze, zildee negehee yseen bişe zarlagdadag, paartiiin byxesojuuzna konfereenceer nemeexe şuxala bolhon baina.

CK-ei zarim çleengyydiiji helgexe gexe gy, ali CK-ei çleengyyd baigaad eehediingee ujalganuudai dyyrgeltiiji xangadaggyi, CK-ei zarim çleengyydiiji CK-ei sostaavhaa, paartiiin sjeezdeer hungagdahan CK-ei sostaavai tabanai nege xubihaa ylyy bişiijinь gargaxa erxiiji paartiiin byxesojuuzna konfereencede olgoxo. Konfereence bolbol paartiiin sjeezdeer hungagdahan kandidaaduudhaa CK-ei çleengyydei sostaaviiji nemeexe ba tedenei orondo CK-ei çleengyydte şine kandidaaduudiiji zoxid toogoor hungaxa baina.

BKP(b)-ein CK-ei batalalgiiji xereglexegyi, CK-ei çleengyydiiji helgexe ba CK-ei çleengyydte şine kandidaadiiji hungaxa tuxai byxesojuuzna konfereenciin togtoomzonuudhaa bişenь, BKP(b)-ein CK-eer batalagdaxa baina. BKP(b)-ein CK-eer batalagdahan konfereenciin togtoomzonuud bolbol byxii partiiina organizaacanuudta ujalgata baixa. Konfereenciin delegaaduud bolbol obkoomuud, xizkoomuud ba nackompaartinuudai CK-nyydei pleenymyyd deere hungagdaxa. CK-ei çleengyyd bolbol niutagai organizaacanuudhaa tyleelegdehen delegaaduud baigaagyi haa konfereenciin xydelmeride zybşexii goolosoi erxeteigeer xabaadalsaxa baina.

Yiledberiiin ba soveedei exin partorganizaacanuudai zorilgonuud tuxai

Nyxedyyd!

Manai paartiiin yndehe huurinь bolxo, partiiina exin organizaacanuud bolbol yngeregşe yje soo bexizee, maassanuudtai tedenerei barisaa haizaraa, kommuniistnuudai avangaardna roolь deeşelee, partiiina azabaidalai xemzee yrgegdee. Partiiina organizaacanuud bolbol socialiis baiguulaltiin azaxiin ba kylьtyyrne praktiiçeska asuudalnuudta dytelee. Partiiina exin organizaacanuud bolbol partiiina-politiiçeske xydelmeriee, yiledberiiin plaanuudiiji amzaltatai gyisedxexiin tylee, gyrenei appraadai xydelmeriiiji haizaruulxiin tylee, şine teexnikiiji ezelxiin tylee, azalai discipliiniiji bexizyylxiin, staxaanovska xydeleeniiji delgeryylxiin, şine kaadrnuudiiji partiiina-azaxiin xydelmeride debzyylxiin tylee temeseltei zoxilduulza şadahan le gazarta, partiiina organizaacanuudai amzaltatai xydelmeri xangagdahaniijinь—ooped bolbol xaruulna. Partiiina organizaacanuud bolbol eehediingee zorilgiiji zybxen le propagaanda ba agitaacaar xizaarlaad, azaxiihaa zaisahan gy, ygeiş haa, partiiina organizaacanuud bolbol azaxiin oorganuudiiji holixo ba obezliiçelxe zergeer, tedenerte taaraxagyi, azaxiiji **xytelberilxe** fyynkciiji bejedee daaza abhan gazarta, egeel tende, xydelmerinь muxardalgada zailaşagyi orodog baigaa.

Nyxer Staalin xadaa partiiina-politiiçeske ba azaxiin xydelmeriiiji zybeer zoxilduulan jabuulxiin şuxala baihanai tuxai gansa bişe zaahan baina. Byri 1923 ondo tere bolbol iigeze xelee hen:

„Predprijaatinuudta ba treestnyydte xeregyydei jabasatai xolbootoi asuudanuudai kryygte, manai yiledberiiin jaçeikanuudiiji xabaaduulxa şuxala. Jaçeikanuud bolbol manai predprijaatinuud ba negedelnyydei erxilexii organuudai xydelmeriiin kyyrsede baixaar, tedener xadaa ene xydelmeride vlijaanitai baiza şadaxaar, xeregiiji tabixa şuxala baina. Taanar, jaçeikanuudai tyleelegşed baihan tuldaa, perdprijaatinuudai xydelmeriiin jabasiin tylee, partiiina bişe maasanuudai urda, manai yiledberiiin jaçeikanuudai moraalьna xariuusalgiin jamar aguujixe baihaniinь medenet. Jaçeika xadaa zavood deere, partiiina bişe maassiiji xytelberilxiin ba daxuulan jabaxiin tulada, tere xadaa predprijaatinuud deerexi xeregyydei jabasiin tylee xariuusaza şadaxa baixiin tulada, zygeer tere xadaa predprijaatinuud deerexi proreexiin tylee, partiiina bişe maassiin urda zaabol moraalьna xuriuusalgatai baixa,—tere xadaa ede xeregyydei kyyrsede baixa, tere xadaa ali negeerenь ede xeregyydte vlijaalxa argatai baixa johotoi. Tiimehee, jaçeikanuud xadaa predprijaatitai barisaatai, azaxiin asuudalnuudta xabaadalsan oroxonь, tereestdexi xeregyydtei barisaatai asuudalnuudiiji zyblen xelsexiin tulada, treestiin sostaav soo orodog pedprijaatinuudai jaçeikanuudai tyleelegşedei azaxiin konfereencenyydei zarlagdan suglarxanь şuxala baina. Ene xadaa partiiina maassiin azaxiin oopediiji bajazuulxiin tuladaşji, dorohoo exilze kontrooliiiji organizovaalxiin tuladaşji şuxala bolxo ynen zamuudai negeniinь bolno". (I. Staalin. Paartiiin zorilgonuud tuxai. „Oppoziicanuud tuxai" sboornig, n. 24).

Leningraaddaxi Kiirovske zavood mete, iime gigaantiin partiiina organizaaciin oopedii zaaza xelexem. Nege yjede, tus zavoodoi xytelberide baihan, trockiis-buxaarinska bandiiduud bolbol zavoodto jixeşeg xoro xee, tereniiji jamar baidalda oruulaab gexede, 1937 onoi xaxadta, tus zavood xadaa olonxi poziiconuudaaraa, prograammaa arai-araixan le 45-50 proceent gyisedxeze baihan baina.

Mynee, zavodskoi texniiçeske intelligeenciin zergenyydhee, staxaanovcuud ba udaarniguudai zergenyydhee debzehen şine xynyyd tus zavoodiiji xytelberilne.

Hyylei zil soo Kiirovske zavoodoi xydelmeri, serьjoozno haizaraa, tiin ene xeregte, partiiina politiiçeske xydelmeriiiji, azaxiin xydelmeritei zybeer zoxilduulan jabuulhan, partiiina organizaaca ba terenei partiiina komiteed bolbol jixeşeg rooliiiji daahan baina.

Kiirovske kommuniistnuudai praaktika bolbol jyyji xaruulnab gexede, nege talaaraa partiitna-politiiçeske xydelmeriiiji azaxiin xydelmeritei zybeer zoxilduulan jabuulalga xadaa jedinonaçaaliiiji ebdexe jabadalda, nygee talaaraa, partiiinamaassova xydelmeriiiji martalgada abaaşaxagyi.

Partiiina organizaacanuudai xytelberide, predprijaatinuudai teexnike ba ekonoomikiiji haisa medexe xynyyd debzeheniinь, ceexnyydhee, zavoodoi tusagaar uçaastoguudhaa xynyydei debzeheniinь, xydelmerişedei ba inzeneerne-texniiçeske xydelmerilegşedei byxii kollektiivtei bataar barisaatai xynyydei debzeheniinь, ene talaaraa jixeşeg udxaşanartai baigaa.

Kiirovske zavoodoi partiiina organizaaca bolbol zavood deerexi daisan elemeentnyydiiji yndehеerenь erid usadxaza, şine kaadrnuudiiji—500 şaxuu erxim staxaanovcuudiiji, inzeneernyydiiji ba teexnigyydiiji debzyylhen baina. Tiin mynee, tedener bolbol zavoodiiji xytelberilne,—muu bişeer xytelberilne.

Partiiina organizaaca bolbol riadovoi xydelmerişed ba slyyzaçnarai signaaldo anxaraltaigaar xandaza, zavood deere xede xeden jixenyyd ekonomiiçeska asuudalnuudiiji şiidxexe jabadalda xabaadalsaza şadahan baina. Partiiina organizaaca xadaa zavood deere, vrediitelьnyydeer buzagairuulagdan xajagdahan, zarplaadai sisteemiiji refoorm xexe jabadalda jixe broldoigotoigoor xandahan baina. 100 tariifna seetkenyydei orondo, mynee tus zavood deere 4 ylee, xeden zuun miangan noormnuud şineer xaragdaa. Zavood deere azaliiji zybeer organizovaalxiin ba bytesiiji deeşelyylxiin tulada tuilai jixe udxaşanartai baigaa.

Hyylei xaxad zil soo zavood xadaa şine noormiiji nelieed ylyybşelen dyyrgexetei xamta, zarplaadai foondiiji ylyygeer gargaşalangyigeer yiledberiiingee daabarinuudiiji gyisedxedeg bolhon baina.

Kiirovske zavoodoi partkoom xadaa zavoodoi energetiiçeske azaxiida gurimiiji bii bolgoxo jabadaldanь direekcede tuhalhan ba, ene uçaastogta şine xynyydiiji debzyylze, konkreetne xemzeejabuulganuudiiji todorxoilon zoxiooxodonь tuhalhan baina. Terenei rezylьtaadta, zavood xadaa 1939 onoi xabarai tarilgada zoriuulan traaktornuudii bytee gargalgiiji xojor daxin deeşelyylxe gehen, praviitelьstvenne zorilgiiji aldar solotoigoor dyyrgeze şadahan baina.

Yşee negen zişee. Jaroslaavska reziinokombinaad bolbol 7 zilei torşo soo yiledberiiingee prograammiiji gyisedxedeggyi baigaa. Nege yjede, xytelberidenь, aradai daisadai şurgahan, tere reziinokombinaadai muu xydelmerinь byxii oron soo medegdehen baina.

BKP-ein CK bolbol aradai daisadiiji eliryylxedenь ba yibutasoxixodonь, reziinokombinaadai bolьşeviigyydte tuhalhan ba reziinokombinaadiiji, oronoi tyryy predprijaatinuudai toodo oiriin sagta gargaxiiji erihen baina. Reziinokombinaadai partorganizaaca bolbol BKP(b)-ein CK-ei zaabariiiji aldar solotoigoor dyyrgehen baina. Aavtopokriişkenyydiiji bytee gargaxa talaar, 1938 onoi dyrbedexi kvaartalai prograamma bolbol tus kombinaadaar 100 proceent gyisedxegdehen baigaa, janvaarь soo 106 proceent, fevraalь soo 108 proceent gyisedxegdehen baigaa. Azaxiin amzaltanuudtai negen xamta, partiiina organizaacaşji urgahan baina. Dyrbedexi kvaartal soo, reziinokombinaadai partorganizaaca bolbol urdaxi xojor ziliinxihee, xojor daxin ylyygeer urgahan baina.

Reziinokombinaadai partorganizaaciin amzaltanuud jyyn deere yndehelhen bainab? Tede xadaa partorganizaaciin azaxiin ba politiiçeske xydelmeriiiji zybeer zoxilduulan jabuulalga deere yndehelegdehen baina. Reziinokombinaadai partorganizaaca xadaa xydelmeriee xaişan geze tabiaab gexe yiledberiiin prograammiiji gyisedxexe zorilgo bolbol ton jixe politiiçeske zorilgiin xemzeede yrgegdehen ba tiin, reziin kombinaadai byxii kollektiiv xadaa eneegeer xymyyzyyldeg baigaa. Partorganizaaca xadaa predprijaatiiin jamar uçaastog deere jyy bolzo bainab geze medexeer xydelmeri tabiza şadahan baina. BKP(b)-ein raikoom ba partorganizaa bolbol azaxiin xytelberiiiji, holidoggyi baigaa. Myn tereşele azaxiin xydelmerilegşedei zyghee samostojaatelьnostiiiji iniciatiiviiji xaruulxada byxii şuxala ysloovinuud bii bolgo dodog baigaa, tiin, partorganizaaca xadaa direekciin alxa riiijinь mededeg ba azaxiin xeregyydei baidaliiji hainaar m dexe baihan tuladaa, xeregtei bolxodonь azaxiin xytelber giiji xytelberildeg, hurgadag, tereende tuhaldag baina.

Partorganizaaca xadaa aradai daisadaar yni udaan sag torşo soo taraagdahan zadagai ba xariuusalgagyi jabadali erid kritikovaalxa zuuraa, myn baha, azaxiin xytelberilegş byxeniiji, kombinaad deere ynen sexeer xydelmerilegşe x delmerişen ba slyyzaşçe byxeniiji moraalьna ba politiiçes talaarşji demzedeg baigaa.

Kiirovske zavoodoixi şingi Jaroslaavska Reziinokomb naadaixi şingi, tiime zişeenyydiiji arbaad ba zuugaadaara xaruulza bolxo. Moskvaadaxi „Kaliibr zavood ba Çasov negedygeer zavood: xeden olon aviacioonno zavooduud: x de xeden metallurgiiçeska zavooduud, „Sveet şaxtioora" ge Xaarьkovska zavood; Goorьkovsko ooblastiiin Noovoje S mooviin zavood ba bişe olontooto predprijaatinuud bolb exin partorganizaacanuudai azabaidalda partiiina ba azaxi xydelmeriiiji zybeer zoxilduulan jabuulhanai zişeenyydiiji x ruulna.

Azaxiin asuudalnuudta zyb xandalgiiji tabiza, yiledbe deere xeregei baidalai xoinohoo kontrooliiiji zahaza ba pro raamma gyisedxexedenь ba ylyybşelen gyisedxexedenь azaxi xydelmerilegşedte tuhalza şadahan partorganizaacanuud by respyyblikenyyd xizaarnuud ba ooblastьnuudta yseen b oldoxo.

Oboroonno zavooduud deere CK-ei partoorganuudai x delmeri tuxai, saaşadaa togtozo xelexemni. Nyxer Staalin bo bol ene asuudalda tusagaar udxaşanariiji olgodog baina. N xer Staalin xadaa oboroonno zavooduud deere CK-ei parto ganuudai instityydiiji togtooxiiji ba kvalificiirovenne inzene nyydiiji—eehediingee xeregei specialiistnyydiiji, hain partiic nuudiiji partoorgnuud bolgozo elьgexiiji duradxahan bain

Ene xemzeejabuulga bolbol aşaa xysed xariuulhan tusagaar hain rezylьtaaduudiiji ygehen baina. Partiiina xyde meriiiji alibaa azaxiin ba texniiçeske asuudalnuudiiji şalga şadabaritai zoxilduulan taaruuldag, şine tiipiin xydelmerilegş oboroonno zavooduud deere bii bolhon baina.

Zarim partiiina xydelmerilegşedei, texniiçeske ba azaxi asuudalnuudta neveezestvo bolbol vrediitelьnyydte tuha baihaniinь elite baina. Manai partiiina exin organizaacanu bolbol—manai predprijaatinuudai tyryy otriaad, manai pred rijaatinuudai sesegenь myn. Ene tyryy sloi bolxo, pred jaatinuuddaxi kommuniistnuudai byxii oopediiji xereglexe s xala. Jamar negen xariuusalgata zakaaziiji gyisedxexe tala direektorske foondiin gargaşalalgiin talaar, xydelmerişen xamtiin bairiin talaar, xydelmerişenei stoloovuudai talaar x regyydei baidaliiji şalgaxiin tulada, partiiina organizaaciin b xii oopediiji şignyyriiin tabag deere tabixa, predprijaati yiledberiiin azabaidalai byxii talanuudiiji bolьşeviig prozee toreer gereltyylxe xeregtei. Azaxiin socialiis baiguulaltiin by xeregte, eneegeeree ugaa jixe tuhalxabdi.

Yiledberiiin, partiiina exin organizaacanuudta kontrooli erxiiji ygexe jabadal xadaa—jedinnoçaaliiiji soxihon sox geeşe gehen goolosuud diskyyssiiin yjede garhan baina. A tiivta tulguurigyigeer zavood deere komaandovalxiin tula jedinonaçaali baidag jym geze toolodog xynyyd, jedinon çaaliiin tuşaa jyyş oilgodoggyi baina geze bi hananab.

Manai soveed bolьşeviig jedinonaçaali jyyndeb gexe zaxiraxa şadabarida, xeregiiji organizovaalxa, kaadrnuudi şilexe, zyb direktiiviiji ygexe, otçoodiiji erixe, xariuusalga jabadaliiji ba obezliiçkiiji zaisuulxa şadabarida baina. T myn baha, ene xydelmeri deeree partorganizaaca predpri tiiin aktiivta, predprijaatiiin byxii kollektiivte tyşeglexe şada rida baina.

Tiimehee, partiiina exin organizaacanuudai zyghee ko roolьgyigeer jamar nege argaar şadagdaxa gehen ygen buruu bolxo baina. Azaxiin zarim xydelmerilegşed xadaa ii kontroolьhoo demii aina.

Mynee yjede, eldeb tiipiin partiiina organizaacanuud tusagaarlabal (faabrig, zavood, kolxooz), deerexi partiiina o ganizaacanuud gexe gy, ali narkomaaduudai partiiina orga zaacanuud şingi eldeb tiipiin partiiina exin organizaacanuud zorilgiiji, ton honoroor todorxoiloxo zailaşagyi şuxala bolh baina.

Yiledberiiin tiiptei partiiina organizaacanuudta predpri tinuud, sovxoozuud gy, ali kolxoozuudai xeregiiji kontroli velxe erxe ygtehen baixa johotoi. Ene xadaa yiledberi de partiiina erxim organizaacanuudai roolь ba xariuusalgiiji s gadxaxa baina.

Zygeer narkomaaduudska tiipiin partiiina organiza nuudiiji abza xaraxa boloo haa, tiin, tedener bolbol xydel riiingee specifiiçeske ysloovinuud deerehee, kontrooliiin fy cegyi hen tuladaa, apparaadai xydelmeriiiji haizaruulxa xe te le eehediingee rooliiji şangadxaxa johotoi baina.

Tedenerei ujalga tere gy, ali ene narkomaadai xydel ride baigaa dutuunuud tuxai signaliziirovelxe, zarim xy merilegşedei dutamaguudiiji temdeglexe ba tedenei t CK-de ba narkomaadai xytelberilegşedte medeesexe ujalga

Nyxer Staalin bolbol 1926 onoi maartiin 15-da, CK-ei biyroogoi zasedaani deere, soveed jaçeikanuudai zorilgiiji dorxoilxo zuuraa, iigeze xelehen baina:

„Manai soveed jaçeikanuud bolbol manai y deeninyydte bodoto soveed gurimiiji saxigşa baixiinь lada... jaçeikanuud xadaa gyrenei ba azaxiin sove yçrezdeeninyydte zybxen le elementaarna gurimai, mentaarna otziivçivo jabadalai, xynyydiiji sonoso belen baixa jabadalai tylee ba biyrokratiizmiin baga xiinь tylee xinan xaraxa johotoi... „Soveed jaçeika bol byxii paartiiin azabaidalaar azabaixiijinь, azaxiin veed apparaadiiji haizaruulxiiji, prostoi bolgoxiiji ba zontoi dytelyylxiijinь, tereniiji ynen sexe ba ekonoom bolgoxiiji tuilaxa xeregtei". („BKP(b)-ein CK-ei, 1 onoi №16-17 Izveestiiiji xara). Alibaa narkomaadta delmerilze baigaa, paartiiin byxii çleengyyd bolbol niitenar maadska partiiina organizaacada xamtarxa johotoi. Narkom dai exin orgazizaaciin sekretaarь bolbol BKP(b)-ein CK batalagdaxa johotoi. Tus xemzeejabuulgiin şuxala baihan riiiji yrgen jixeer motiviziirovelhenei ba argymentaacalh xereg bii aal, nyxedyyd,—tere xadaa eeree elite baina.

(Yrgelzelelenь 3-daxi niuurta)

*)*Yrgelzelel. Exinь apreeliiin 26-nai noomerto.*

Byxesojuuzna Kommuniis (bolьşeviigyydei) Paartiiin XVIII sjeezd

BKP(b)-ein ustaavta oruulagdaxa xubilaltanuud. Doklaadçig nyxer ŻDAANOV

***

Nyxedyyd! Bi xadaa teezisyydeer duradxagdaban, BKP(b)-ein ustaavta oruulagdaxa gol zahabarinuudiiji ba nemeltenyydiiji xeleeb.

Ede zahabarinuud ba nemeltenyydhee gadna, partiiina oopedhoo gardag uşariiji—obkoomuudta ba xizkoomuudta 4-5 sekretaarьnuudtai baixa şuxala tuxai, partiiina okruznoi organizaacanuudta ustavnoi erxenyydiiji olgoxo tuxai, ustavnoi polozeeninyydiiji Ulaan Aarmiiin partorganizaacanuudta, myn tereşelen uhan-seregei floodoi partorganizaacanuudta delgeryylxe tuxai nemeltenyydiiji temdeglexe şuxala baina. Minii hanaxada, ede nemeltenyyd xadaa tailbarilgiiji erinegyi.

Mynөө baigaa polozeeniiiji xubilgaza, exin organizaacanuudai hungagdadag oorganuudiiji komiteedyyd bişe, xarin partorganizaaciin biyroo geze saaşadaa nerelxiiji duradxaxa.

Xede xeden tyges erxete partorganizaacanuudai xamtarhan gazarta komiteedyyd organizovaalagdadag baihanhaa, ene xubilalta yndehelne. Manai paartiiin, xeregei intereesede zoxildodog tradiicanь iime baina. Partiiina exin organizaacanuudai hungagdamal oorganiiji komiteed gexiin orondo, biyroo geze nerelbel taaramzatai baixa.

Medeeze ysloovinuudta, todorxoilon xelebel, paartiiin 15-haa ysөөn bişe çleengyydtei baihan gazarnuudta, cexovoi partorganizaaciin biyroo hungaxa erxiiji cexovoi partorganizaacanuudta olgoxo jabadalda, CK bolbol tereşelen jixe udxaşanar olgono. Tomo tomo zavooduudta, CK-ei togtoomziin johoor, cexovoi komiteedyydei baiguulagdahiinь taanar medened. Tedenei xydelmeriiin ooped xysed opravdaalaa.

„BKP(b)-ein USTAAVTA ORUULAGDAXA XUBILALTANUUD TUXAI“ DOKLAADAI TEEZISYYD TUŞAA DISKYYSSIIIN ITOOG TUXAI

BKP(b)-ein ustaavta oruulagdaxa xubilaltanuud tuxai doklaadai teezisyydiiji partiiina organizaacanuudaar zybşen xelegdexe yjede oruulagdahan zahalta ba xubilaltanuudta orokomni.

Teezis tuşaa yrgen diskyyssi delgeryylegdehen baina. Diskyyssiiin rezylьtaadta, teezis bolbol paartiiin çleengyydei hiilenxi olonxioor ba byxii partiiina organizaacanuudaar haiaagdahan baina. (Nerjeme aplodismeentnyyd).

Teezisiiji zybşen xelselge bolbol teezisteş ba myn tereşelen teeziste xaraalagdaagyi xubilaltanuudtai, mynөө baigaa staavai xede xeden busad paraagrafuudta nelieed olon toonoi zahalta ba nemelte ygөө. Zahaltanuudai nelieed olon janziin baihan deereheenь, tedeniiji xeden kategoori bolgon xubaaxa teregtei.

Praktiiçeska jamarşji sengyi xede xeden xoohon xubxai zahaltanuud bii, zişeelxede: partoorganuudai hungaltanuudiiji baban zil soo nege udaa yngergexe; partorganizaacanuudai sekretaarьnuudai hungaltanuudiiji komiteedyyd gy, ali biyrooor bişe, xarin xamtiin suglaagaar hungaxa, tailbarilan xelegexe, sektetaariiji komiteed gy, ali biyroohoo zaviisima bişe baigaxa; paartida abalgiiji torzeestvenno suglaanuud deere ongergexe g. m.

Ede zahaltanuud ba nemeltenyyd bolbol өөhedөө өөhedөө esergyy xelene, tedenerte esergyygeer xeleheneiş xeregyi baina. Edener eeltei jyme tula, өөhedөөl zaisana beze (Znieeden, aplodismeentnyyd).

Xojordoxioor, BKP(b)-ein ustaavta sexe jamarş xabaagyi, xarin tekyyşçe partiiina-organizacioonno xydelmeride xabaatai olon toonoi zahalta, nemelte ba azaglaltanuud bii.

Zişeenь, iimenyyd baigaa gebel, nyxedyydei amarza ba soorilji erxilze şadaxiin tula, taban xonog soo alibyxii sugaan ba soveşçaaninuudhaa syloolhen, 3 ydeşehee ysөөn bişe, ong tahalxa tuxai duradxal; partiiina ydernyydiiji yngergelge tuxai duradxal; asuultaar (voproosoor) togtoomzonuudiiji garalgiiji xorixo tuxai; ysөөn tooto partorganizaacanuudtai raiionno partorganizaacanuudta raikoomuudai biyroo hungaxa tuxai, traktoriistnuud ba kombainioornuudiiji MTS-ei partorganizaaciin yçoodto oruulxa tuxai, tymerzamuudai yzlovoi partiina komiteedyydiiji likvidaacalxa tuxai g. m. saaşaa.

Ede byxii zahabarinuud ba duradxalnuudai teemenyyd bolbol—partiiina baiguulaltiin zarim xedii praktiiçeska asuudalnuud baihiijinь, xarana bezet. Ede zahabarinuudai aavtornuud bolbol ustavnoi asuudalnuudai ba tekyyşçe partiiina xydelmeriin asuudalnuudai xoorondoxi ilgaaji todorxoilon oilgoogyi geşe xa, tiimehee, ustaav xadaa paartiiin organizacioonno deejatelьnostiiin gol foormiiji, niite raamkiiji ygedeg baihiijinь, ustaav xadaa partiiina oorganuudai tekyyşçe deejatelьnostiiiji orgaxa bişe, xarin uridlan xaraalxa baihiijinь martaza, ustaavalibolxoor olon polozeeninyydiiji oruulxiiji oroldodog baiXVIII partiiina sjeezdiin batalxa johotoi, BKP(b)-ein ustaav bolbol xytelberilxii partiiina oorganuudai jireedyin deelьnostidenь organizacioonno yndehe huuriiiji ygexe baina. Ene metiin zahabarinuud ba nemeltenyyd bolbol BKP(b)-ein -ei şine sostaavai yzemzede elьgeegdexe johotoi.

Zahabarinuudai gurbadaxi gryyppe bolbol BKP(b)-ein ustaavta sexe xabaadaxa baina. Ede zahabarinuudai nelieed jixinь redakcioonno xaraaktertai baina ba XVIII jeezdiin ustavnoi komiissada ygteze bolxo baina, sjeezd bolbol tus komissiiji baiguulza, partiiina ustaavai esesei redaakciijinь togxiiji, tereende daalgaxa beze, geze bi xadaa hananab.

Zygөөr le, gol şuxala udxatai zahabarinuud ba nemeltenyydiiji abza xelexede, tedeniiji gurban kategoorido xubaabal ximzotoi baina: abtaxagyi zahabarinuud ba nemeltenyyd, teniiji arsaxa xeregtei, zoximziijinь sjeezd deere ventiliirovelyzexe xeregtei zahabarinuud ba nemeltenyyd, tiin, abtaxa hotoi şuxala zahabarinuud ba nemeltenyyd.

Abtagdaxagyi duradxalnuud deere togtozo xelexemni:

1. Abalgiin kategooriiiji, jamar negen foormoor bailgaxa ee tyleblehen zahabarinuud. Ende ton le olon janziin duradxnuud bii. Tede xadaa, aavtornuudai hanalai johoor bolxoo, eldeb kategoorinuudiiji usadxalga bolbol mynөө yjede taxagyi baina gehen bodomzololhoo garna. Xojor gy ali urban kategoori baiguulxiiji duradxana: negiiji xydelmerişedgy nygөөdiijinь—tariaşadta ba intelligeencede gy, ali xuuşan intelligeenciin tyleelegşedte tusxai kategoori tomilxo g. m. duradxanad. Ede duradxalnuudiiji abhanai xereg ygei.

Ede zahabarinuudai onso ilgaata çertaanь xadaa tedenei artornuudanь, SSSR dotor bolhon anginuudai negehaa toonogyi, ygeişhaa tensyyridexi tede yndehen xubilaltanuudai udxiiji, haitar oilgoogyi baina. Tede bolbol şiniiji xaranөөr, xuuşanda şagtagaldan barimtalza gy, ali yxehen teer untaza, toirood jyyneiş bolzo baihiiji obioornogyi geeAplodismeentnyyd).

2. Paartida abalgiiji regyliirovelegşe noormiiji teezisyyd duradxahan, saaşadaa jabuulalgiin diamitraalьna ondo ontiiptiin xede xeden zahabarinuud bii. Xerbee negedexi yppe zahabari xadaa paartida abalgiin xuuşan ysloovinuubailgaxiiji bodomzolhiijinь, bide hajaxan xaraabdi, tere xaondoo gryyppiin zahabarihaa, teezisyyd soo debzyylegdetede noormonuudhaa, byri saaşaa oşoxiiji duradxana. Zişeelxede, kandidaadska staaziiji zil soo bişe, xarin 9 hara soo, 6 hara soo ba byri gurban hara soo baiguulxiiji duradxana; rekomendovaalagşadai tooji ysөөdxexiiji, rekomendovaalagşadta togtoogdodog partiiina staaz boliuulxiiji ba busadiiji duradxana. Iime tyrelei zahaltanuud bolbol manai paartiiin xaraakter tuxai paartiiin zarim negen çleengyydei oilgoogyi deerehee bolhon ba manai paartiiin xysenь xadaa paarti ba paarti bişe xojoroi xoorondoxi, partiiina ba partiiina bişe xojoroi xoorondoxi xiliiji ygeixeze ba maassa dotor taraşaxa gehende bişe, xarin, paarti bolbol xydelmerişen angiiin, tariaaşadai, intelligeenciin dundahaa tyryy xynyydei sboorno pyynktnь baihan tula, çleengyydei toonoi xoinohoo namnadaggyi, xarin tedenei şanar tuxai, paartiiin çleengyydei ynder nere zergiin tuxai, xydelmerişen angiiin xeregte tedenei bata ba preedanne baihanda baina gehen, tere gol polozeeni xadaa paartiiin zarim çleengyydeer martagdahiinь gerşelegdene.

Ene metiin zahabarinuudai aavtornuud bolbol paarti xadaa өөhediingөө çleengyyd tuxai saaşadaa oroldoxoo bolihon şingieer, tereende xen oroxiiji xyseneb, tedener bygedede yrgen yyden neegdehen şingeer, buruu oilgomzohoo işe abna. Iime buruugaar yzexe jabadal xadaa paartiiin zergede ynexeer tyryy xydelmerilegşediiji ton narin individyaalьnaar abxa tuxai paartiiin ystanoovkada jamarşji xamaaralgyi baina.

Paartida abalgiin zuramai ene gol xubilalta bolbol paartida individyaalьna şilelgiin leeninske ispiitanne priincepiiji huladxahan udxatai bolno aal?

Jaabaş, bolno ygei.

Paartida xadaa çleengyydei toonь bişe, xarin tedenei şanar ba tedenei xatuuzalanь şuxala baina geze CK ba nyxer Staalin bolbol olondaxin ton eli todoor zaadag hen. Zişeenь, 1921 onoi ijyylь 6-da, Gryyziin Kommuniis paartiiin Tifliisske organizaaciin bygediin suglaan deere, nyxer Staalin iigeze xelee hen:

„Paartiiin, ilangajaa Kommuniis paartiiin xysen ba ydeelьne xemzyyrenь xadaa çleengyydei too deerehee le bişe, xarin tedenei şanarhaanь, proletariaadai xeregte tedenei bata ba preedanne baihanhaa zaviislana“ 1924 onoi janvaarь 26-da bolhon, Soveedyydei Byxesojuuzna xojordugaar sjeezd deere, Leeninei nygşehenei tuşaa өөriingөө aguujixe kliaatva soo, nyxer Staalin iigeze xelee hen:

„Iime paartiiin çleen bolxiiji alibaa xynde ygtөөgyi. Iime paartida çleenstvotei xolbootoi, nevzgoodiiji, şuurganiiji xyn le geed tesexe arga ygtөөgyi. Xydelmerişen angiiin xybyyd, xereglel ba temeselei xybyyd, tuilai jixe xahalgiin ba geroiiçeska xysezelei xybyyd—iimel xynyyd xamagai tyryynde iime paartiiin çleengyyd baixa johotoi. Iimel deerehee leenincenyydei paarti, kommuniistnuudai paarti geze, myn eneentei xamta xydelmerişen angiiin paarti geze nerlegdedeg geeşe“.

„Partiiina baiguulaltiin eelzeete zorilgonuud tuxai“ paartiiin XIII sjeezdiin rezoliyyce soo, şine çleengyydiiji abalgada formaalьna kriteeri şuxala bişe, xarin ynen bodoto xereg xeregtei geze zaahan baina. Ene rezoliyyce soo xelegdehenь:

„Paartida abalgada gansal togtoogdohon formaalьna ysloovinuudiiji saxixa johotoi bişe, xarin tereşelen paartiiin şine çleenei, paartida ba proletaarska diktatuuriin oorganuudta tuhalxa bodoto şadabariiinь erxebişe eliryylegden medegdexe johotoi“.

Paartida abalganai ene ton xatuu individyaalьna xandalgiin ene priincip xadaa manai paartiiin ton ebderşegyi zakooniinь myn ba xubilaltada oruulagdaxagyi baina.

Paartiiin Centraalьna komiteed bolbol paartiiin XVII ba XVIII sjeezdenyydei xoorondoxi yjenyyd soo, paartida individyaalьnaar abalganai priincipiiji martaxa jabadalai ajuultaiji negete bişe zaahan baina.

Daisan xarşa elemeentnyyd bolbol paartiiin çleenei nereer daldalagdan, xydelmerişen angiiin aguujixe xeregiiji hyidxexiin tula xododoo BKP(b)-ein zergede oroxiiji xysedeg baigaa.

Paartiiin Cetraalьna Komiteed bolbol paartida individyaalьnaar şilen abalgiin priincepyydiiji ebdexe jabadaltai temeseze ugaa jixe xydelmeri jabuulaa.

Paartiiin Centraalьna Komiteed bolbol, delxei deere gansai manai paartiiin çleengyydei tooji oloşoruulxa tuxai oroldodog bişe, xarin tedenerei şanar tuxai oroldodog baina gehen Leeninei zaabariiiji martaxa jabadalai hedelgenyydtei erid temesehen baina.

Paartiiin Centraalьna Komiteed bolbol xazagairuulga ba alduugaa dabtalgiin ajuul tuşaa, paartiiin zergede erid hain individyaalьna şilelgiiji, paartida abxa talaar vreedne vaalova kampaaniaar holixo ajuul, ene xadaa BKP(b)-ein zergenyydiiji daisan xarşa elemeentnyydeer buzarladag baihan tuşaa partiiina organizaacanuudta negete bişe uridşalan hanuuldag baigaa.

Partiiina dokymeentnyydei şalgalta ba helgelte bolbol ene talaar tusagaar busaidal ba xaos baihaniiji eliryylhen baina. Ynexөөr tyryy, xydelmerişen angiiin xeregte bodoto preedanno, xydelmerişed, tarlaaşad ba azalşa intelligeencehee, manai oronoi erxim xynyydhee, berxeşeelnyydei urda guibaxagyi, xarin tereentei temeselde xatuuzadag, socialiizmiin tyloө temeselei byxii uçaastoguudta şalgagdahan xynyydiiji paartida individyaalьna abalgiin priincip, paartida abxa tuxai asuudaliiji şiidxexedee manai paartiiin şiidxexii priincipenь myn baihan, bainaş ba ylexeş baina.

Eneentei xamta, paarti bolbol өөriingөө zergede ynexөөr tyryy xynyydei oroxiin, ali byxii arga baidal baiguulxiin tula zaintersoovanno baina. Ustaavta oruulagdahan helgeltnyyd bolbol ede arga baidaliiji xereg deere bii bolgono.

3. Xede xeden nyxedyyd bolbol urdanь paartida baihan niuurnuud tuşaa tusxai kategoori baiguulxiiji duradxana. Miini bodoxodo eneenei xeregiinь ygei şaxuu baina. Xerbee paartiiin gazaa tee baixa yjedөө өөreiigөө preedanne ba aktiivne xydelmerilegşed geze xaruulhan nyxedyyd tuşaa xelsexe boloo haa, xarin tedeniiji şineer orogşo bygede nyxedyydei abtadag tiimel yndehenyydeer abza bolxo baina. Xerbee myn tiimel xynyyd paartiiin gazaa tee baixa yjedөө өөriingөө preedanostiiiji xaruulaagyi haa, tedener bolbol abtaxagyi, ba rekomendaaca tedenerte xenş ygexegyi baina.

4. Saaşanь, rekomendovaalagşa ba rekomendovaaluulagşa xojoroi xamta xydelmerilhen tanil bolhonoi zahabarinuud duradxagdana. Xydelmerişen Tariaaşanai Ulaan Aarmiiin zergede baihan niuurnuudta, Ulaan Aarmiiin tusxai ysloovinuudaar motiviirovelen 6 hara baiguulxa geze duradxana. Ene duradxaliiji boliuulxa johotoibdigeze bi bodonob. Negedxieer, ene xadaa territoriaalьna ba armeiske partiiina organizaacanuudai azabaidalai eldeb ysloovinuudiiji baiguulna, enenь bolbol xysemeer bişe baina. Xojordoxioor gansai nege predprijaatida, nege yçrezdeenide xamta xydelmerilexe talaaraa medexe bişe, xarin tereniiji eneneeş urda xamta xydelmerilhөөrөө medexe nyxedyyd ygeze şadaxa, tiixedee rekomendovaalagşiiji paartida abalgiin yjede ujalgata johoor bailsaxiiji erilte xexegyi. Esestee, partorganizaacanuud bolbol paartida oroxiiji xysegşe nyxer tuxai zaproos xeze şadaxa—niutag deerenь rekomendovaalagşiin dutaad, xerbee enenei xeregtei boloo haanь—urdanь terenei xydelmerilhen tere organizaaca gy, ali urdiingaa sugtaa xydelmerilhenhөө medelsexe tede nyxedyyd xadaa rekomendovaalza şadaxa baina.

5. Paartiiin 500 çleengyydhee ysөөn bişe toologdodog partiiina jixenyyd organizaacanuudta xamtiin suglaanai gaduur, cexovoi paartiiina suglaanuudta, paartida abalgiin erxiiji ygexe tuxai xede xeden duradxalnuud oruulagdaa. Exin partorganizaaciin xamtiin suglaaniiji alagasaza, byxii cexovoi partiiina organizaanuudta, paartida abalgiin erxiiji olgoxo tuxai baha le duradxalnuud oruulagdahan baina.

Bidener bolbol dooro xelegdegşe duradxaliiji abxabdi geze bi hananab: paartiiin 500 gy, ali 700 çleengyyd toologdodog (eneen tuxai sjeezd deere xelsexe xeregtei) zavodskoi jixenyyd paartiiina organizaacanuudta exin partiiina organizaaciin biyroo bişe, xarin zavodskoi komiteediiji baiguulxa erxe ygexe.

Zarim nyxedyyd bolbol iime predprijaatinuudta raioonno, yiledberiiin komiteediiji baiguulxiiji duradxahan bainad. Bi xadaa eneniiji buruu geze hananab, jyyb gexede, tiigee haa manaida territoriaalьna raikoomuud ba yiledberiiin raikoomuud geze—xojor ondo tiipiin raikoomuud bolşoxo baina. Tere jixenyyd predprijaatinuudai cexovoi partiiina organizaacanuudta ustaavna erxenyydiiji olgoxiin tulada paartiiin 500 gy, ali 700 çleengyydiiji toolodog zavodskoi tiime partiiina organizaacanuudta zavodskoi partiiina komiteedyydiiji organizovaalxada zoximzotoi baina.

Zygөөr le, cexovoi byxii organizaacanuudta paartida abalgiin erxiiji olgoxo gexe gy, ali cexovoi byxii exin organizaacanuudta usataavna erxenyydiiji delgeryylxe tuxai duradxaliiji buruuşaaxa şuxala baina, jyyb gexede, tede xadaa niitezavodskoi organizaaciin udxaşanariiji bagadxaxa liinieer jabaxa bolno. Manai kreepostь xadaa xamagail tyryyn zavood bolno, tiin, ceex deere staavkiiji tabiza, niitezavodskoi partorganizaaciiji zize bolgon xubaaxada buruu bolxo baina Niite zavodskoi partiiina organizaaciin xymyyzyylgiin rooliiiji ba paartida abalgiin xeregte niite zavodskoi partiiina suglaanai udxaşanariiji balartuulza bolxogyi.

6. Partiiina oorganuudai dergede eldeb tyrelei şine tahaguudiiji baiguulxa tuxai xede xeden duradxalnuud oruulagdahan baina. Xeneiş medexeer, CK-ei teezisyyd bolbol tahaguudai tooji ysөөryylxe teeşe şiglyylegdehen baina, gexetei xamta gol tahaguud xadaa CK-ei kaadrnuudai Ypravleeni, propagaanda ba agitaaciin Ypravleeni, niutaguudta tere meteşelen tahaguud bolxo baina. Zygөөr, nyxedyyd, xadaa, tahaguudiiji olodxoxo teeşe oşono, elyyriiji saxixa tahag, staxaanovska xydeleөnei tahag g. m. şine tahaguudiiji bii bolgoxiiji duradxanad. (Enieeden)

Ene duradxaliiji arsaxa şuxala baina. Miniixieer, nege le tahag tuxai asuudal bolbol diskytaabelьna baina: bi xadaa oboroonno tahaguudiiji baiguulxa tuxai asuudaliiji xaraandaa abza xeleneb, tiin tereniiji sjeezd deere zyblen xelsexe xeregtei.

7. Partiiina aktiivuud tuxai tereşelen xydөөgeiş organizaacanuudta pyynktiiji delgeryylxiiji duradxanad. Minii bodoxodo eneş asuudaliiji sjeezd xadaa xelsexe johotoi, uşaranь ende zybşөөxeş ba zybşөөxegyi bodomzo bii baina.

Zybşөөxe gehenei jamarnuud bodomzo biib? Edener xadaa xydөө raioonuudta, ilangajaa jixenyyd raioondo bygede raioonno kommuniistnuudai suglaa sugluulxada zarimdaa taaruugyi gazarnuudta gooroduudai zişeegeer partiiina poliitikiin tekyyşçi asuudalnuudiiji xelsexiin tulada partiiina aktiivuudiiş zarlaxa xeregtei bolno. Xarin zybşөөxegyi gehen bodomzo xadaa edener bolbol jixenxidee xydөөgei raioonuudta byxii şuxala bolhon uşarnuudta organizaaciin bygediin suglaa zarlaxa gehenhee garna. Bygediin suglaanai aixabtar jixe xymyyzyylgiin ba organizacioonno udxaşanartainь medeeze. Zarim negen nyxedyyd bolbol aktiivuud bolbol partiiina bygediin suglaanai rooliiiji holioolgyi haa geze, aktiivuudii dan olo xeze hamaarşaxa xereggyi geze tybegşeen xeledeg bainad. Xaraxadatnai ene asuudal bolbol sjeezd deere ventiliirovelegdexe haa bolomzotoi baigaa.

8. Byxii obkoomuud ba gorkoomuudta biyroogoi xazuugaar, sekretariaadiiji bii bolgoxiiji duradxana. Ene duradxal myn tereşelen sjeezd deere xelselge xereglene. Zybşөөlөө ygexe ba ygexegyi gehenei barimtanuud bii. Zybşөөlөө ygexe gehen barimtanь xadaa xezee xytelberide olon toonoi organizacioonno asuudalnuudiiji şiidxexe şuxala bolxodonь, sekretariaad şingi, tiime nemeltiin oorgando xereglel bii baina. Biyrooji, alibaa asuudalaar zarlaxa xeregtei bişe, gelsedeg. Ene bolbol tyryyşeer xaraxada, ton bolxotoi, praktiiçeska zoxistoi duradxal bolno. Gebeş, nygөө talahaa, sekretariaadiiji baiguulga xadaa biyroogoi rooliiiji bagadxalgada, kollektiivne xytelberiiin rooliiiji bagadxalgada xyrgexegyi jyme gy?! gehen, tybegşeelge bii. Ene bolbol xytelberiiin goliijinь, biyroohoo byri yyzke kolleegide—Sekretariaadta bolgoxo jabadalda xyrgexegyi jymaal? Minii bodoxodo ene asuudal xadaa myn tereşelen sjeezd deere zybşen xelselgiiji erine.

9. Xytelberilxii partiiina xytelberilegşedte staaziijinь dooşonuulxiiji duradxana, tiin zarimuud bolbol nyxediiji xytelberilxii partiiina poostdo hungalgiiji jamar negen staaztai oroidoo xolbolduulxagyiji duradxana. Ene duradxal bolbol minii bodoxodo, buruu baina, uşaranь, staaz xadaa gansaxanş formaalьna kriteeri geze, şuxala bişe, xarin, partiiina xydelmeriiin medeeze oopedei bii baihanai tuxai gerşeer şuxala baina. Partiiina zaluu ba xuuşan çleengyydei oopediiji niagta xolbootoigoor xereglexe jabadalai şuxala baihan tuxai nyxer Staalinai zaabariiiji bidener martaxa johogyibdi. Iimehee, xytelberilxii partiiina xydelmerilegşedei staaz, tuxai, ustaavai medeeze pyynktnyydte xubilaltanuud tuşaa CK-ei teezisyyd sooxi duradxal xadaa zaluu kaadrnuudiiji debzyylelgiiji xysed xangaxa, tiimehee, tereniiji saaşanь byri dooşoluulza zoxixogyi baina.

10. Tereşelen soveed jaçeikanuudta, yiledberiiinxid adaliaar, kontroolьdoxo erxe ygexiiji duradxanad. Ene duradxal bolbol, minii hanaxada, abamaar bişe baina, uşaranь, ene xadaa soveed jaçeikanuudai deejatelьnostiin specifiiçeske ysloovinuudiiji martahanhaa garna.

Soveed jaçeikanuudai deejatelьnostiiji specifiiçeske ysloovinuudiiji martalga jyynde xyrgedegiijinь SSSR-ei Narkomzeemei ba SSSR-ei Narkomsovxoozoi partiiina organizaacanuudai xydelmeriiin ooped xaruulna.

Ede partiiina organizaacanuud bolbol narkomaaduudai xytelberiiin deejatelьnostiiiji kontroolь xelgede xazain orozo ba bodoto deeree periferiitei xolbootoi, tereende direktiive g. m. ygedeg, xojordoxi ceentriiji narkomaaduud soogoo baiguulhan baigaa. Bodoto xereg deere, ede partorganizaacanuudai xelsedeg, tede asuudalnuudiiji xaraad yzegtii. Narkomzeemei partorganizaaca xadaa SSSR dotorxi tarilgiin jabasa tuxai asuudaliiji xelsehen baigaa. (Enieeden). Ene xadaa komiiçne baina! Ene bolbol tarilgiin talaar Kybaani ba Dunda Aaziiin ali-nege gazarta jyy xegdeze baihiijinь xaraada abza şadaxa şingieer zabdadag—„direktiivyydiiş“ ygedeg baixa jym. Xuriaalgiin kampaaniiin beledxel tuxai, MTS-yydiiji goriuuçaar xangalga tuxai, MTS-yydei normaalьna finansiirovani tuxai g. m. asuudalnuudiiji xelsedeg baina, tailbarilan xelexede, Narkomaadiiji dabtaxa ba holixiiji hedene. Ene xereghee, jamarş hain jyme garxagyi.

(Ynrgelzelelenь udaadaxi noomerto).

Partiiina azabaidal

Nyxed Sogtoojev ba Karnakoovai gaixalta poziica

BKP(b)-ein CK-ei, 1938 onoi nojaabriin 14-nei togtooliiji soveed hurgagşad gynzegii xaluunaar haişaan ugtaza, Leenin—Staalinai geroiiçeska paartiiin istooriiji şudalalgada aktiivnaar xandahan baina.

Ulaan-Ydiin priigorodno raioonoi №20 ba 35 hurguulinuudta xamta 54 hurgagşad xydelmerilne. Maart hariin hyyleer, BKP(b)-ein istooriiji şudalza baihan bagşanarai soveşçaani bolzo, oopedoo ndaldahan jym.

Tus soveşçaani deere medegdeheniinь xadaa olonxi hurgagşad—„BKP(b)-ein istooriiin xuriaangii kyyrsiin" II glavaaji yzeze bainad. Gadna, fevraalь haraja bolhon, hurgagşadai aktiivai togtool mynee xyrter bejelyylegdeegyi baina. Ende yge xelegşed xadaa xydelmerijee plaanova jabuulxiiji obşçeestvenne organizaacanuudhaa erilte xehen, profsojuuzai meestne komiteedei ba direektornyydei zyghee propagaandiin xydelmeriiji toodoggyi ba hurgagşadai politiiçeske geegdeliiji likvidaacalalgadanь ton bagaar anxaralaa tabidag baihiijinь temdeglebed.

Paartiiin aikoomoi plaanai johoor, apreeliiin 10 yder „Dialektiiçeske materialiizm" gehen teemeer leekce bolxo baihan aad, hurguuliiin direektornyyd xadaa hurgagşadai hurgaaliiji haizaruulxa instityydte oşoxiiji hurgagşadaa ujalgalhan deereheenь, bolzo şadaagyi baina.

hurgagşanarai sojuuzai meestne komiteediiji daagşa nyxer Karnakoov xadaa, „paartiiin istooriiji şudalalga xyngen xydelmeri bişe, imehee, mynee zunai amaraltiin yjede jixeer hanalaa tabixiiji oroldoxobdi geze"—xelene.

№ 20 hurguuliiin direektor nyxer Soktoojev bolbol „manai hurgagşadta BKP(b)-ein istooriiji şudalxa ysloovi ygei, hurgagşadnai goorodto baidaggeze"—xelene, gexetei xamta, tus hurguuli xadaa discipliine muutai, yspevaajemostinь xangaltagyi, xyygedeinь dunda xuligaanstvo yzegdedeg baixa jym.

BKP(b)-ein istooriiji şudalza, yiledberiiin debzeltiin deeşeleliiji xangaxabdi geze ede nyxed mededeggyi ba BKP(b)-ein istooriiji şudalalgiiji xojordoxi eelzeende tabidag, nyxed Soktoojev ba Karnakoovoi aaşiiji, Ulaan-Ydiin priigorodno aikoomoi anxaraldaa abxanь şuxala bolno. Bolьşeviizmiin istooriiji şudalxa jabadaldanь yder byriiin tuhalamzaar xangaxiiji xytelberilegşedheenь erilte xegdene.

Posetiitelь.

Dutuugaa jabuud likvidaacalxa johotoi

Marksiizm-leniniizmiin teooriiji şudalalga bolbol manai xydelmerişedei politiiçeske znaaniijinь deeşelyylxe jabadalda baina.

Gebeşji, maart hara soo, Xoriiin aimagta 12 konsulьtaaca yngergegdeze, tus konsulьtaacanuudta BKP(b)-ein istooriiji samostojaatelьna yzeze baig şad—90 xynyyd xabaadahan baina. Zarim xydee niuutaguudta, bolьşeviizmiin istooriiji şudalalgada exileedyi baixa jym. Zişeelxede, Lioonovskiin gyised bişe dunda hurguuliiin bagşanar „syleetei saggyi" baihan deerehee, bolьşeviizmiin istooriiji şudalnagyibdi geze medyylned.

Ydiin selьsoveedei, Kiirovei neremzete kolxoozoi dergedexi partiiina organizaaca bolbol kommuniistnuudaingaa ba kandidaaduudaingaa politiiçeske xemzeejinь deeşelyylxiin tylee anxaralaa tabinagyi, bahal ene mete baidalda Dunda-Xudanai selьsoveedei, Voroşiilovoi neremzete kolxoozoi dergedexi partiiina exin organizaaca baina.

Iimehee, paartiiin aikoom bolbol ene xeregte serьjoozno anxaralaa tabiza, oiriin sagta dutuugaa zahaxa johotoi geze hanaxaar baina.

CERENZAAPOVA

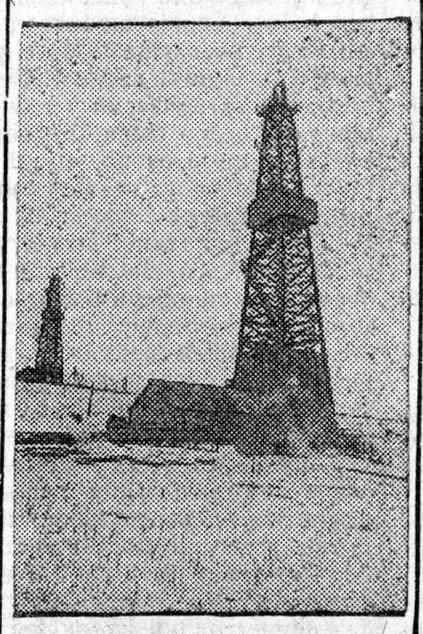

УSSR-ei Syymske ooblastiiin Roomno goorodoi şadar neeftiiin zaalez oldoo.

ZURAG DEERE: Romeenike neefterazveedkenyydei jyrenxii tyxeliinь.

TASS-iin fotoxrooniko.

Xiliin saanahaa telegraammanuud

GERMAANSKA FAŞIIS PROPAGAANDADA ESERGYY, FRANCUUZSKA PRAVIITELЬSTVIIN XEMZEE ABALGANUUD

Pariiz, apreeliiin 25.(TASS). Fraanciin olon raioonuudta, ilangajaa Elьzaasta ba Lotariingide jabuulagdaza baigaa, germaanska propagaandiiji zogsooxiin zorilgoor, francuuzska praviitelьstvo bolbol Elьzaasta ba Lotariingida xydelze baigaa germaanska gurban organizaacanuudiiji boliuulxa gehen şiidxeberi abba.

Jystiiciin mini striin duradxalai johoor, praviitelьstvo xadaa xiliin saanahaa abdag zeerinyyd deere propagaandiiji jabuulhanai tylee, tereşelen, raasiin ba şazanai motiivuudaar, francuuzuudai xoorondonь xarşa jabadaliiji hergeelgede zoriuulagdahan agitaaciin tylee, xeheelte baiguulhan, tusxai xojor dekreedyydiiji bişebe.

Francuuzska praviitelьstviin şine tusxai dekreedyyd

Pariiz, apreeliiin 23.(TASS). Ysgelder, şine tusxai dekreedyyd tolilogdobo.

Dekreedyydei negeerenь, kommunaalьna azaxiin predprijaatinuud ba çaastna predprijaatinuud deere zaarobotna xyleheniinь jixe bolgogdongyi, xydelmeriiin ydereinь xemzee nedeeli soo 45 çaas xyrter jixe bolgogdobo. Sverxyrooçno xydelmerinyydei (45 çaashaa deeşe) tyryyşiin 5 çaasuudanь nemeltegyigeer tylegdexe balna.

Pariiziin şadarxi incideent

Pariiz, apreeliiin 24. (TASS). Ysgelder, generaal Fraankiin, Pariizdaxi posool Lekeerika bolbol koonsulai ydeşelgeer, faşiis iskyysstvede zoriuulagdahan veeçerte, Pariiziin şadarxi Sen-Deenide jirebe. Sen-Deeniiin ba Obervilьjeegei azalşad xadaa ispaanska faşiistnuudta esergyy demonstraaciiji organizovaalba. Praazdnigiiji organizovaalagşad bolbol tyrgeneer zailan oşoxo baatai bolhon baina. Poliica xadaa demonstraantnuudi ji namnaxa zuuraa, xedii xynyydiiji şarxatuulan, buudaba. Aarestnuud xegdee.

Xitaddaxi vojeenne jabuulganuud

Çynciin, Şanxai ba Loondonhoo TASS-iin korrespondeentnyydei medeeselnyydei johoor

CENTRAALЬNA XITADTA

Cziansii proviincada, Nanьçaanai zyyn xoito zygte, xitad seregyyd bolbol Yniin goorodii ji xyrieelbe. Byxeer xaagdaşahan japoonsko çaastьnuud xadaa xyrieelelgehee zailan oşoxo gehen hedelgenь amzaltagyi baiba.

Nanьçaanai xoito zygte, xitad seregyyd ba partizaanuud bolbol Deaanьda dobtolozo baina.

Xynaanь proviincada, Lyczioosidoxi raioondo, Dyntinxyy nuurai zyyn erjede desaantiiji buulgaxa gehen japooncuudai hedelgenь tahalagdaa.

URDA XITADTA

Podkrepleeni abaad, Kantoonoi urda zygte, japooncuud xadaa Sinьxoiji daxin atakovaalba, goorodto orobo. Sinьxoihoo zailaza oşohon xitad seregyyd bolbol podkrepleeninyydeigee jiremsaaranь, goorodiiji xyrieelbe.

Kantoonoi zyyn-xoito zygte, xitad seregyyd bolbol Cynxyaaji ezelen abza, japooncuudiiji Beitiaanьhaa namnan gargaba. Beitianiiin tylee baildaanda japooncuud xadaa aluulagdahan ba şarxatuulagdahantaigaa xamta 800 xynyydee geebe.

Xitadai 15 samoliooduud bolbol Kantoonoi şadarxi japoonsko poziicanuudiiji boombodobo. Japoonsko 74 soldaaduud ba 6 oficeernyyd alagdaba.

Xainaanь aral deere. xitad partizaanuud xadaa Çenmaidaxi, japoonsko aedroomdo dobtolon orozo, xojor samoliooduudiinь buta soxibo.

Huralsalai ziliiji amzaltataigaar dyyrgex

Minii otliiçno huralsal

Jamarş amzaltanuud bolbol azalhaa duldiidana. Azallaxadaa, şadaxa şuxala. Myn huralsal deereşji bahal tiime baina. Gebeş, bi ende eeree jaaza huralsadag tuxaidaa, xelexejee xyseneb. Minii huralsalai ydernyyd bolbol tooçnoor xubaagdahan baidag. Zaaxanş sagaa miil denii yngergedegyib. Yrooguudaa xanamzatai şagnahanai hyyleer, tus yrooguudaigaa byxii materiaalnuudiiji xeden udaa dabtaza yzedeg bainab. Ene bolbol yzehen materiaalaa hainaar oilgoxo jabadalda jixe tuhaldag. Sagaa zybeer xeregleed baixadaa, oliiji yrideze şadaxa baina. Xydoozestvenno literatuura unşanab. Ene bolbol jyrenxii znaaniaa deeşelyylxe jabadalda tuhatai.

„Ogonioog", „Znaaniiin veestnig", „Rezeec" „Zaluuşuudai teexnike", „Nauuka ba azabaidal" g. m. zurnaalnuudiiji ba „Izveesti" „B. M. Praavda" g. m. gazeedyydiiji zaxiza unşanab.

Xydelmeridee akkuraatnaar xandaza, zybeer sagaa xereglelge, azaldaa duralalga — ede otliiçno huralsalai xamag „sekreedyyd" bolno. Bi mynee byxii predmeedyydeeree „otliiçno" gehen segnelteteiş haa, tereendee hanaagaa amaraad huunagyib, xarin ene bolbol namda yşee jixe xariuusalga asarna.

D. MANGATAAJEV
Xoriiin dunda hurguuliiin 10-daxi klaassai otliiçnig.

ZURAG DEERE: Xabaarovska xizaarai Nanaiska raioonoi zaluu anguuşaydee Kelemdiiga treeka, pyşniine tuşaaxa sezoonno plaanaa 360 proc. gyisedxebe.

TASS-iin fotoxrooniko.

Minii hurasalai ydernyy

Hurguulida tyryyn oroh saghaa xoişo xodol otliiç segneltetei huradag, baigaa Mynee 9-dexi klaassta hur salai zilei exinhee xoişo m le otliiçnoor huraza bain Yrooguudai hyyleer 1-2 ç amaraad, yzehen materiaal xeden udaa dabtan, gynzeg geer yzeneb. Iigeze yzehen gee hyyleer, xydoozestven literatuura unşadag ba myy kiin zaniaatida oşodog bain Tereenei hyyleer, 2 çaas s yglee ydereigee yroogto bel xeze, daxin nomoo yzeneb.

Gadna, hurgagşadai xelex ton xanamzatai şagnadag xelsehen materiaalnuudhaa şuxala zyilnyydeerenь k peekt xeze abnab. Zarim teriaalnuudaar yçeebnig baga xelegdehen baixad myn tereşelen eeree x hainaar oilgolgiiji jadabal na na-popyliaarna zurnaalnuud myn tereşelen busad genyydhee ba spraavoçnig haa yzeze oilgodog bai Huralsalaaraa geegdeze han huragşadta sag yrge tuhalamza yzyyldeg bai Ene bolbol eertemş jixe t tai baidag. Gadna, otli byxen obşçeestvenne xydel de aktiivnaar xandaxa joh iimehee, bi hurguuliiin x gazeedei redaaktor ba kla staarosta bainab.

Myn, fizkylьtyyrne ypra ninyydiiji ygleegyyr byri x ba fizkylьtyyrne spoortiin nyydte jixe honirxodog bai Byxii huralsalai zilei ton riuusalgatai yje bolxo—xa şalgalta dytelze baina. H sal deeree xamag xysejee duulbal, bygedeeren otliiç huraza, huralsalai ene otliiçno segneltetei dyyr şadaxa bainabdi.

Manai otliiçno huralsal bol paarti, praviitelьstviin nyxer Staalin xadaa bidende xaralaa tabidagtanь hurag erxim beleg bolxo baina.

RIITA BEERKMA
Ulaan-Ydiin 3 daxi d hurguuliiin 9 dexi kla otliiçnig

Koompleksno hurguuli

Kabaanskiin aimagai, „K na bojeec" kolxoozoi kol niguud bolbol eehediingee rieer koompleksno 2 hurgu neebe.

Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavkede bolьşeviig johoor beledxexe

Mynee, byxii ooblastьnuud, xizaarnuud ba respyyblikenyyd te Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavkede kandidaaduudai şilelge bolzo baina.

Viistavkede xabaadaxa dura xysel tuxai, apreeliiin exieer byxii SSSR-dotorhoo 148.850 medyylgenyyd oronxoi, eneenhee 79.377 nь dokymeentnyydeer ofoormilogdoo; kandidaaduudai miil 34,899-nь şilen ologdoo.

Medyylgenyyd ba kandidaaduudai şilelgen xojoroi xoorondo iime algasai bolhon uşar xadaa xamagai tyryyn, oblastnoi, xizaarai ba respyblikaanska gazarai tahaguudai xanga tagyigeer xydelmerilhen deerehee tailbarilagdana.

Gereş, ene xydelmeriiin tylee xariuusalgiiji gansal gazarai oorganuudta toxoxo boloo haa, buruu baixa hen.

Viistavkede xabaadaxa kandidaaduudiiji şilelgiin tylee xariuusalgiiji niutaguuddaxi byxii soveed ba partiiina oorganuud daalsaxa johotoi. „Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavkede kandidaaduudiiji şilelgiin talaar, byxii xydelmeriiin faktiçe kaşalgalta ba ene xeregte soveed obşçeestvennostь, xeblel, kolxoozno ba sovxoozno aktiivuudiiji xanduulxa aktiivna xabaadalgiiji" SSSR-ei SNK ba BKP(b)-ein CK xadaa tedenheel erine.

Viistavkede beledxelei tylee soveed ba partiiina oorganuudai bolьşeviig johoor orolsohon tere gazarta, gazarai oorganuudai ene xydelmeridenь yderbyriiin tuhalamza olgozo, dokymeentnyydei ofoormilolgiin jabasiin kontroolь bejelyylze ba kolxoozniguud, MTS-ei ba sovxoozuudai xydelmerilegşed, xydee azaxiin specialiistnuudai dunda maassova politiiçeske xydelmeri yrgenee delgeryylhen gazartal, — gazarai oorganuud bolbol nelieed rezylьtaaduudiiji tuilahan baina.

Zişeeleed yzexede, Moskoovsko ooblastida apreeliiin 2-oi yder 3139 medyylgenyyd orohon baina, eneenheenь 2480-nь ofoormilogdozo, 1581-nь oblgyisedkoomoor batalagdahan baina. Roostovsko ooblastьda 2969 medyylgenyyd orozo, 2537-nь ofoormilogdozo, 1786-nь oblgyisedkoomoor batalagdahan baina. Xaarьkovska ooblastьda 2505 medyylgenyyd orozo, 2412-nь ofoormilogdoo, 2191-nь oblgyisedkoomoor batalagdahan baina.

Viistavkede beledxelgiin xydelmeride, yşee orolsoogyi, soveed ba partiiina, oorganuudai tere gazarnuudta ondoo kartiina azaglagdana ge el, gazarai oorganuudta tuhalalsanagyi, tedeniiji kontroolirov lnagyi. Ende ene xydelmeri bolbol bolosogyi mougaar jabana.

Dokymeentnyydei ofoormilolgiin ba kandidaaduudiiji şilelgiin talaar, ilangajaa dunda aaziiin respyyblikenyyd ton jixeer geegdene. Kazaaxska SSR-te, apreeliiin 2-oi yder boltor 6151 medyylgenyyd orohon baina, eneenheenь 1431-nь dokymentiirovalagdaza, 1351-nь batalagdahan baina. Yzbeegei SSR-te myn tiime—6777, 524 ba 123; Tadziig SSR-te—1255, 302 ba 65.

Main 10-da, ooblastьnuud, xizaarnuud ba respyyblikenyyd bolbol Byxesojuuzna xydee azaxiin Viistavkede kandidaaduudiiji şilelge ba kandidaaduudiiji tabilgiiji dyyrgexe johotoi. Sag ton baga ylee. Iimehee, byxii partiiina, soveed ba gazartariaalangai organizaacanuud bolbol ene jixe, xariuusalgata xydelmeriiin tylee darii sagaa xojor dabxar eneergeer orolsoxo ba eneeniiji SSSR-ei Sovnarkoom ba BKP(b)-ein CK-gaar baiguulagdahan bolzor soo, bolьşeviig johoor dyyrgexe ujalgatai.

Glaavna Viistavoçna Komiteed bolbol oruulagdahan kandidaaduudai tyryyşiin spiisegiiji yzeze, apreeliiin 15-nai yder, Byxesojuuzna xydee azaxiin Viistavkede xabaadagşad bolbol miil 9000-haa deeşe kolxoozuud, sovxoozuud MTS ba xydee azaxiin tyryyşyydiiji batalba.

Viistavke deere Kyyrske ooblastiiin, Rakitiaanska raioonoi „Oktiaabriiin XII-oi" geze kolxooz, eehediingee gyisedxel ba xydelmeriiingee ooped xaruulxa baina. Ene kolxooz bolbol 2 zilde gektaar byri ee, dunda zişeegeer, 280,8 ceentner saaxarna sviooklo ba 15,2 ceentne xyrter oroohoto kylьtyyre xurlaahan baina.

Viistavkede xabaadaxa xyndete erxiiji Dnepetroovskiin ooblastiiin, Vasiilьkovsko raioonoi, Ilьiiçiin neremzete kolxooz abaa. Ene kolxooz xadaa 2 zilde, dunda zişeegeer, gektaar byrihee 14,6 ceentner oroohoto kylьtyyre (1937 ondo byxii plooşçadьhoo 532 gektaar ba 1938 ondo 527 gektaar) abhan baina.

Moskoovsko ooblastiiin, Leeninske raioonoi „Zaveeta Ilьiiça" kolxooz, eeriingee xydelmeride gaixamşag pokazaatelь tuilaa. Ende kapuustiin urgasa, dunda zişeegeer, gektaarai 416 ceentner, ogurcii—247,5 ceentner bolhon baina.

Viistavkade xabaadagşad bolgogdon batalagdahan xydee azaxiin tyryyşydei dunda—nyx. Zabyygiiji — Dneepropetroovsko ooblastiiin Voroşiilovai neremzete kolxoozoi hy-tovaarna feermiin dojaarkiiji temdeglexe xeregtei. Ene xadaa fyraazna ynieen byrihee 1938 ondo, dunda zişeegeer, 4167 liitr hy haahan baina. Nyxer Zabyyga bolbol 8 yniee daada baina.

Staalinska ooblastiiin, Volodaarska raioonoi „Çervoona Ukraiina" geze kolxoozoi xoniin avalai feermiin çabaan-nyxer Kosyyrov xadaa viistavkiin xabaadagşa bolgogdon batalagdaba. Nyxer Kosyyrov bolbol 1938 ondo dunda zişeegeer, byxii hyreg soo (135 exe xonin) 100 tolgoi exe xondhoo ba cigeiske yylterei oroondo oruulagdahan xonidhoo 171 xuriga debeehen baina.

Viistavke deere Dneepropetroovsko ooblastiiin Petropaavlovska MTS-ei traktoriist nyxer Kovalioov, eeriingee xydelmeriiin ooped xaruulxa baina. Nyxer Kovalioov bolbol 1938 ondo eeriingee smeene soo 1616 gektaar gazar xaxalhan ba 1731 kilograam goriuuça ekonoomilhon baina.

Kyyrske ooblastiiin, Glyşkoovsko raioonoi „Noovo sveet" kolxoozoi zvenevoi—nyxer Çaaiova bolbol 1938 ondo gektaar byrihee 1.037,4 ceentner saaxarna sviooklo xuriaahan baina. Ene gaixamşag ilaltanь xadaa eneende Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavkede xabaadalsaxa erxe olgoo.

Apreeliiin 8-da, Glaavna viistavoçna komiteed bolbol xamta 20.563 kandidaaduudai spiisog abhan baina.

Mynee zun neegdexe, Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavke bolbol eeriingee xydelmeriiji 1940 ondoş yrgelzelxenь medeeze. 1939 onoi viistavkede xabaadalsaxa erxe tuilaagyi kolxoozuud ba sovxoozuud bolbol ene erxiiji 1940 ondo tuilaza şadaxa ba tuilaxaş johotoi.

SSSR-ei aradai azaxiin debzeltiin gurbadugaar tabanzilei plaan tuxai doklaadtaigaar, BKP(b)-ein XVIII sjeezd deere vestypaalxadaa, nyxer Moolotov bolbol xydee azaxiin saaşadaa xygzeltede ba gurbadugaar tabanzilei daabariiiji gyisedxelgii organizaacalgada Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavkiin roolь tuxai togtozo xelehen baina. Byxesojuuzna xydee azaxiin viistavkede baiguulagdahan pokazaatilьnuud xadaa byxii maassa kolxoozuud ba sovxoozuudaar dyyrgegdeed baigaa haanь, xydee azaxiin talaar taban zilei plaan gansaxanş dyyrgegdexe bişe, xarin ylyybşelen dyyrgegdexe geze nyxer Moolotov xelehen baina.

Ede ygenyyd bolbol kolxoozno maassada ton gynzegiigeer oilgogdoo. Kolxoozniguud kolxooznicanuud, sovxoozuud MTS-ei xydelmerişed, socialistariaalangai specialiistnuud nauuçna xydelmerilegşed bolbol Leenin—Staalinai paartiin istoriiçeska XVIII sjeezdiiji xabtar jixe zorig bajaraar tahan ba tereeniiji socialistiin revnovaaniiin şine xysete zelteer temdeglehen ba Socialiis sorevnovaaniiin fr bolbol yderbyri yrgedeze na. Sorevnovaalagşadai z de şine şine kolxoozuud, gaadanuud, zvenoonuud o

Çkaalovska ooblastьda, liis sorevnovaanida byxii nuud, 137 MTS-hee 134-ni 285 kolxoozuudhaa 230 ko zuudiinь sorevnovaanida sohon baina.

Socialiis sorevnovaani b byxearadai xaraakter olo xadaa SSSR-ei byxii oob nuud, xizaarnuud ba respy nyydiiji ezelze, Gurbad Staalinska Tabanziliiji gyis xiin tylee, Byxesojuuzna X Azaxiin Viistavkede xaba erxiin tylee temeselei lo doro yngerze baina.

Byxii partiiina ba sovee ganizaacanuudai zorilgo —azalşadai xysen tyges zeltiiji tologoiloxo ba ondo xydee azaxiin halbariiin talaarviistavke nenyyd ilaltanuudtaigaar xe, iime zorilgo baina.

AKADEEMIG N. V. C
Xydee Azaxiin tavkiin direkt

Xariuusalgata redaaktoriiji orologşo G. Daşacer

Адрес редакции: г. Улан-Удэ. Центросоюзная 19. Телефон редакции: Редактора 3-44. Отв. секретаря — 3-23, сельхоз. отдел — 7-55, Промотдел — 5—07.

NKMP-iin tipograafi Glavliit 666